

บทที่ ๕

การประเมินฐานะการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย

ในบทที่ ๔ ได้กล่าวถึงวิธีการบันทึกบัญชีตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และการทำงานการเงินขึ้นเพื่อแสดงฐานะการเงิน ณ วันใดวันหนึ่ง และผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาที่ผ่านมาว่าได้ผลกำไรหรือขาดทุนอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ เพราะอยู่ในข้อสมมติที่ว่าธุรกิจต้องดำเนินงานต่อเนื่องกันไป (Going Concern) การจะวัดผลการดำเนินงานหรือฐานะการเงินของบริษัทใดถูกต้องที่สุด คือเมื่อเลิกกิจการ ซึ่งกว่าจะเลิกกิจการเราไม่สามารถจะทราบเวลาแน่นอนว่าเมื่อไร จึงทำการวัดผลการดำเนินงานและฐานะของกิจการเมื่อครบรอบระยะเวลาหนึ่งซึ่งตามหลักบัญชีคือ รอบหนึ่งงวดบัญชีหรือหนึ่งปี

การวิเคราะห์ฐานะการเงินและการประเมินฐานะการเงิน

งบการเงินที่ห้ามาแล้วนั้นควรจะนำไปใช้ประโยชน์ ผู้บริหารซึ่งทำหน้าที่บริหารงานและตัดสินใจในการที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปอย่างไรนั้น จำเป็นต้องอาศัยตัวเลขในอภิศักเพื่อช่วยในการตัดสินใจ แม้ว่าผู้ตัดสินใจจะมีประสบการณ์มีความสามารถในการใช้สามัญสำนึกและในการใช้ดุลยพินิจที่รอบคอบ แต่ก็ยังต้องการข้อมูลต่าง ๆ ที่วิเคราะห์ได้มาประกอบประกอบการตัดสินใจอีกด้วย เป็นที่ทราบกันแล้วว่า การบันทึกรายการในทางการบัญชีจะถือเอารายการที่มีค่าเป็นต้นทุนและจะบันทึกค่าซื้อสินทรัพย์และบริการต่าง ๆ ความราคาที่เกิดขึ้นเมื่อได้มีการซื้อสิ่งเหล่านั้น การบันทึกรายการของนักบัญชีตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นก็ยังมีข้อสมมติที่ว่า รายการเงินที่ปรากฏในบัญชีนั้นจะให้ความสำคัญอยู่เสมอไม่ว่าจะนำไปใช้เมื่อใด ในขณะที่ราคาสินค้าและบริการต่าง ๆ ไม่เปลี่ยนแปลง หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงก็ไม่มากนัก ข้อสมมติอันนี้ก็พอจะเข้าใจได้ กล่าวคือ หากจะมีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของกิจการที่เกิดขึ้นในระยะเวลาต่าง ๆ กัน การเปรียบเทียบนั้นก็พอจะแสดง

ถึงความก้าวหน้าและประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้ทราบชัดเจนได้ ตัวอย่าง เช่น สมมติว่าในปี ๒๕๑๑ กิจการมีกำไรสุทธิเพียง ๑๐๐,๐๐๐ บาท และกิจการก็ดำเนินงานมาตามปกติก้าวหน้าดี จนปี ๒๕๒๐ ทำกำไรได้ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หากว่าราคาของใน ๑๐ ปีก่อนกับเดี๋ยวนี้เท่ากัน ก็สามารถสรุปผลได้ว่า การดำเนินงานของกิจการมีความก้าวหน้าในระยะเวลา ๑๐ ปีถึง ๑๐ เท่า แต่ในความเป็นจริงแล้วราคาของสินค้าและบริการต่าง ๆ ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมาเคลื่อนไหวตลอดเวลา มีทั้งวิกฤตการณ์น้ำมันทั่วโลก น้ำมันราคาสูงขึ้นทำให้ราคาสินค้าต่าง ๆ ถีบตัวสูงขึ้นตาม ๆ กัน ฉะนั้น ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๒๐ ก็ไม่ได้เป็น ๑๐ เท่าของปี ๒๕๑๑ นักเศรษฐศาสตร์ซึ่งมีความคิดเห็นว่าราคาของสิ่งของนั้นควรจะคิดตามราคาที่เป็นจริง ซึ่งได้จากการปรับปรุงราคาเมื่อชดเชยอัตราค่าการเปลี่ยนแปลงของอำนาจในการซื้อของเงินตรา ในการบัญชีสมัยใหม่ การปรับปรุงราคาเมื่อชดเชยให้เป็นราคาปัจจุบันได้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในหมู่นักบัญชี ตามหลักฐานการทำกรวิจัยของสมาคมนักบัญชีในสหรัฐอเมริกา^๑ แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าในการบันทึกการขายการในทางการบัญชีจะต้องเปลี่ยนแปลงใหม่ไปด้วย การบันทึกของการบัญชีก็ยังคงใช้หลักเกณฑ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันมาแต่เดิม ฉะนั้น ตัวเลขที่มีการปรับปรุงใหม่จึงมักจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในทางจัดการภายในของกิจการ เป็นส่วนใหญ่

ในการปรับปรุงราคาของตัวเลขทางการบัญชีให้เป็นราคาปัจจุบัน มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งประมวลได้ดังนี้:-

๑. ข้อดีของการปรับปรุงราคามีดังนี้
 - ก. ทำให้วิธีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของกิจการมีเหตุผลยิ่งขึ้น ซึ่งประโยชน์อันนี้จะทำให้เราสามารถวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้แน่ชัด

๑ ATCPA, Accounting Research Division, Reporting the Financial Effects of Price-Level Changes, Accounting Research Study No.6 (New York: [n.p.], 1963).

ข. ทำให้กิจการไม่ต้องเรียกทุนเพิ่มเมื่อต้องการจะรักษาระดับการดำเนินงานในขั้นที่ เช่น การศึกษาเสื่อมราคาในราคาทดแทน (Replacement Cost) ทำให้กิจการมีสำรองสำหรับซื้อสินทรัพย์มาใช้ในกิจการเมื่อสินทรัพย์เดิมชำรุดและหมดค่าแล้ว

ค. ทำให้รายงานการเงินแสดงส่วนของผู้อยู่อ่อนตามราคาที่เป็นจริงยิ่งขึ้น ไม่วาระกับราคาทั่วไปจะสูงหรือต่ำลงจะมีผลทำให้ส่วนของผู้อยู่อ่อนมีค่าใกล้เคียงกับความเป็นจริงยิ่งขึ้น เช่น ราคาที่ดินและอาคารของกิจการเมื่อ ๑๐ ปีก่อน ปัจจุบันเนื่องจากระดับราคาทั่วไปสูงขึ้นจึงทำให้ราคาที่ดินและอาคารสูงขึ้นด้วย

ง. ในการปรับปรุงผลการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาเป็นการแสดงความพยายามอีกประการหนึ่งที่จะปรับปรุงการบันทึกทางการบัญชีให้ทันต่อสภาพของธุรกิจ เนื่องจากกิจการทุกประเภทจะมีลักษณะเป็นระบบเปิด (Open System)^๑ ซึ่งหมายถึงว่าสิ่งแวดล้อมภายนอกจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของกิจการอยู่เสมอ ฉะนั้น ถ้าจะให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเต็มที่ ระบบการดำเนินงานภายในก็จะต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมภายนอกอยู่เสมอ

๒. ข้อเสียของการปรับปรุงตัวเลขในทางการบัญชีให้เป็นราคาปัจจุบัน ข้อเสียนี้ไม่ใช่การคัดค้านแต่เป็นข้อจำกัดของการปรับปรุงราคาซึ่งมีดังนี้

ก. การปรับปรุงเป็นเรื่องยุ่งยากและเรื่องของระดับราคาเองก็เป็นเรื่องซับซ้อน เพราะระดับราคาที่มีอยู่มีหลายประเภท เช่น ระดับราคาผู้บริโภคระดับราคาผู้ขายส่งทั่วไป และระดับราคาของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งเพิ่มความยุ่งยากแก่กิจการว่าจะเลือกใช้ระดับราคาประเภทไหนดี จึงจะทำให้ตัวเลขของกิจการที่ปรากฏอยู่เป็นราคาปัจจุบันที่แท้จริง

ข. การประเมินราคาสินทรัพย์ในอนาคตเพื่อนำมาใช้เป็นต้นทุนทดแทนเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก และอาจจะไม่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง และด้วยเหตุนี้เองก็จะทำ

^๑ Daniel Katz and Robert L. Kahn, The Social Psychology of Organizations, (New York: Wiley & Son, 1966), pp. 8 - 12.

ให้การสำรองค่าเสื่อมราคามีความจริงไปด้วย เงินทุนที่สำรองเอาไว้อาจจะไม่เพียงพอ สำหรับการซื้อสินทรัพย์ใหม่ก็ได้

ค. แม้จะประมาณต้นทุนทดแทนได้เพียงพอ แต่การประมาณดังกล่าวก็เกิดจากลักษณะของสินทรัพย์ที่กิจการจะต้องช่อมาทดแทนของเก่า โดยให้มีประสิทธิภาพในการทำงานได้เท่าเดิม แต่ในความเป็นจริงธุรกิจย่อมต้องการให้กิจการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงควรมหาพยายามซื้อสินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพดีกว่าของเก่า และนอกจากนี้วิธีการต่าง ๆ ก็ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การที่จะประมาณต้นทุนทดแทนสำหรับสินทรัพย์ที่สึกกว่า ประสิทธิภาพในการทำงานสูงกว่า จึงเป็นเรื่องที่ประมาณได้ยากยิ่งขึ้น

ง. กำไรสุทธิที่ได้รับจากการคำนวณโดยปรับปรุงผลการเปลี่ยนแปลงของ ราคาสินทรัพย์ไม่เป็นที่ยอมรับจากกรมสรรพากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากร การคำนวณภาษีเงินได้ ภาษีการค้า และอื่น ๆ จะถือเอาจากตัวเลขที่ได้บันทึกตามหลักเกณฑ์ทางการบัญชีที่ยอมรับโดยทั่วไปเท่านั้น โดยเฉพาะค่าเสื่อมราคาตามประมวลรัษฎากร ก็ยินยอมให้ใช้เฉพาะวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราเส้นตรงจากต้นทุนของสินทรัพย์เมื่อซื้อ

ในการปรับปรุงผลการเปลี่ยนแปลง ราคาสินทรัพย์ต่าง ๆ มีสินทรัพย์บางประเภทที่ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงราคา ทั้งนี้ เพราะสินทรัพย์เหล่านั้นไม่มีราคาเคลื่อนไหวเลย ฉะนั้น สินทรัพย์ที่จะทำการปรับปรุงราคาหรือไม่ดังนี้

๑. รายการเงินสดและรายการที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย รายการเหล่านี้ได้แก่เงินสด ลูกหนี้ เจ้าหนี้ การลงทุน เป็นต้น รายการเหล่านี้จะแสดงเป็นตัวเลขคงที่เสมอไม่ว่าระดับราคาจะเปลี่ยนแปลงเท่าใด จึงไม่ต้องการปรับปรุง

เงินสดนั้นจะไม่มี การปรับปรุงไม่ว่าอำนาจซื้อจะเพิ่มหรือลด

ลูกหนี้และการลงทุน เช่น ซื้อพันธบัตรหรือหุ้นกู้จะไม่มี การปรับปรุงราคา ทั้งนี้ เพราะสินทรัพย์เหล่านี้จะถูกไถ่ถอนตามราคาที่ตราไว้ นอกจากหุ้นกู้จะขายคืนในตลาดหลักทรัพย์ก่อนถูกเรียกไถ่ถอน

เจ้าหนี้ก็เช่นกันไม่ว่าระดับราคาจะเปลี่ยนแปลงไปเช่นไร ภาระที่จะต้องจ่ายคืน

ก็คือจำนวนเงินที่ค้างชำระอยู่

๒. รายการที่ไม่เป็นตัวเงิน (Nonmonetary Items) รายการประเภทนี้จะมีราคาเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามระดับราคา รายการเหล่านี้ได้แก่รายการสินทรัพย์ที่จับต้องได้ รายการลงทุนโดยการซื้อหุ้นสามัญและส่วนของผู้ถือหุ้นหรือส่วนของผู้ถือหุ้นของเจ้าของ

สินทรัพย์ที่จับต้องได้ ได้แก่ที่ดิน อาคาร เครื่องมือเครื่องใช้ สินค้าคงคลัง สินทรัพย์ประเภทนี้จะมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา อาจจะมีราคาสูงขึ้นเพราะระดับราคาสูงขึ้น หรือเพราะสภาพยังคงอยู่ หรือเพราะมีวิวัฒนาการสมัยใหม่อย่างใดอย่างหนึ่ง ฉะนั้นการที่ราคาที่ดินเมื่อ ๑๐ ปีก่อนราคาตารางวาละ ๒๐๐ บาท ในปัจจุบันราคาตารางวาละ ๒,๐๐๐ บาท แต่ก็มีใ้หมายความว่าถ้าเมื่อ ๑๐ ปีก่อนจำนวน ๒๐๐ บาท จะเท่ากับอำนาจซื้อ ๒,๐๐๐ บาท ในวันนี้ ทั้งนี้ เพราะขึ้นอยู่กับทำเลที่ดินและสภาพของที่ดินด้วย การปรับปรุงราคาสินทรัพย์พวกนี้จึงต้องมีการนำเอาดัชนีราคามาปรับปรุงจึงจะได้ผลการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาที่เป็นจริง

การลงทุนโดยการซื้อหุ้นสามัญมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงคล้ายกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เพราะถึงแม้ว่าจะมีราคาหุ้นที่ตราไว้อยู่ แต่ไม่หมายความว่าจะได้เงินคืนตามนั้น การเป็นเจ้าของหุ้นสามัญก็คล้ายกับว่ามีส่วนเป็นเจ้าของสินทรัพย์ต่าง ๆ ที่กิจการมีอยู่ ฉะนั้นรายการประเภทนี้จึงมีราคาเคลื่อนไหวตามระดับราคาได้ และในทำนองเดียวกันกับการถือหุ้นกู้ในบางกรณีก็อาจจะมีราคาสูงหรือต่ำกว่าราคาหุ้นที่ตราไว้ได้ หากมีการซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์

ส่วนของผู้ถือหุ้นก็เป็นรายการที่ไม่เป็นตัวเงินด้วย เพราะเงินหุ้นกับกำไรขาดทุนที่กั้นไว้ไม่เป็นตัวเงินคงที่ อาจจะมีการเคลื่อนไหวสูงหรือต่ำเนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่าง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาคง

ในการปรับปรุงระดับราคาอาจทำได้ทั้งโดยการปรับปรุงโดยคักแปลงการบันทึกทางการบัญชี หรือปรับปรุงโดยการจัดทำรายงานพิเศษ แต่ให้การบันทึกทางการบัญชีเป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิมก็ได้

การวิเคราะห์ฐานะการเงิน

การวิเคราะห์ตัวเลขที่ปรากฏในงบดุล และบัญชีการค้ากำไรขาดทุน เป็นสิ่งซึ่งผู้ไ้รายงานเหล่านี้จะกระทำเป็นอันดับแรกเมื่อเขาต้องการจะทราบความมั่นคงและจุดอ่อนของฐานะทางการเงินของกิจการหนึ่ง ๆ ในการวิเคราะห์รายงานเหล่านี้จะกระทำกันเป็น "อัตราส่วน" ในองค์การธุรกิจโดยทั่วไปแล้วสาเหตุทำให้เกิดปัญหาทางการเงินมักเนื่องมาจากสาเหตุสองประการ คือ สาเหตุที่เกี่ยวกับสภาพคล่องหรือความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา และสาเหตุที่เกี่ยวกับความสามารถในการหากำไร อัตราส่วนทั้งหมดที่คำนวณจากตัวเลขในรายงานการเงิน หากใดคำนวณอย่างถูกต้องและสามารถจะแปลความหมายได้อย่างเหมาะสมแล้ว อัตราส่วนเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์มากในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและการประเมินฐานะทางการเงินของกิจการ อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนนี้เป็นเพียงการแสดงความสัมพันธ์ของตัวเลขที่ปรากฏในรายงานการเงินของกิจการเพียงอย่างเดียว แต่ไม่สามารถที่จะแปลความหมายไปถึงว่าอัตราส่วนนั้นแสดงฐานะทางการเงินดีหรือไม่ดี ตัวอย่างเช่น ในการคำนวณอัตราส่วนหมุนเวียน ปรากฏว่ากิจการที่ทำการวิเคราะห์ห้อยมีอัตราส่วนหมุนเวียน ๒:๑ ก็แสดงแต่เพียงว่ากิจการนี้มีสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายเพียงพอสำหรับการชำระหนี้ระยะสั้นได้ถึงสองเท่า แต่เราก็ไม่สามารถสรุปได้ว่า กิจการนี้มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นดี เพราะในการปฏิบัติในทางการค้าของกิจการประเภทนี้อาจจะเป็นไปได้ว่า จะต้องใช้เงินหมุนเวียนมากกว่า ๒:๑ ก็เป็นได้ ฉะนั้น หากว่าจะให้อัตราส่วนที่คำนวณมาได้นั้นมีความหมายยิ่งขึ้น ก็ควรจะได้เปรียบเทียบกับมาตรฐาน ซึ่งมาตรฐานในที่นี้จะหมายถึง มาตรฐานของแต่ละประเภทของกิจการ หรือมาตรฐานที่ใช้เป็นเครื่องวัดระดับอัตราส่วนที่ควรจะเป็นในสภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ในขณะใดขณะหนึ่ง อย่างไรก็ตามก็ขอให้ระลึกอยู่เสมอว่า อัตราส่วนที่คำนวณมาได้เป็นเพียงตัวเลขที่ช่วยในการวิเคราะห์ การที่จะตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งลงไปโดยเชื่อแต่ตัวเลขอย่างเดียวนั้นไม่พอ อาจจะทำให้การตัดสินใจนั้นผิดพลาดได้ง่าย

ในการวิเคราะห์อัตราส่วนนี้หากจะให้เห็นถึงจุดที่หาได้ชัดเจนยิ่งขึ้นควรจะได้มีการวิเคราะห์ย้อนหลังไปหลายปี เพราะตัวเลขที่ปรากฏออกมาในอดีตย้อนหลังขึ้นไปอาจ

แสดงให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการจัดการของกิจการและอื่น ๆ อีก , และขอให้ระลึกอยู่เสมอว่าอัตราส่วนต่าง ๆ นั้นได้คำนวณมาจากตัวเลขที่ปรากฏในงบการเงินของกิจการที่กำลังวิเคราะห์อยู่ ฉะนั้น ตัวเลขต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้นอกจากจะต้องพิจารณาถึงปัญหาและข้อจำกัดของตัวเลข เช่น ตัวเลขในทางบัญชีเป็นตัวเลขโดยประมาณหรือตัวเลขเป็นเพียงส่วนหนึ่งของข้อมูลทั้งหมด ยังต้องสอบถามให้แน่ใจเสียก่อนว่ากิจการได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการลงบัญชีในงวดที่เปรียบเทียบกันบ้างหรือไม่ เพราะการเปลี่ยนแปลงการลงบัญชีจะทำให้ตัวเลขต่าง ๆ มีความหมายผิดแยกกันไป อันจะทำให้ตีความหมายผิดพลาดได้

*อัตราส่วนต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของกิจการมีดังนี้

ก. อัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการที่จะสามารถคำนวณได้จากงบการเงิน ได้แก่อัตราส่วนดังต่อไปนี้

๑. อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio or Working Capital Ratio)
๒. อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (Acid test Ratio)
๓. ระยะเวลาการเก็บหนี้จากลูกหนี้ (Collection Period)
๔. อัตราส่วนของเจ้าของ (Equity Ratio)
๕. อัตราส่วนประกอบของแหล่งที่มาของเงินทุน (Composition of Sources of Funds)
๖. อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิกับดอกเบี้ยจ่าย (Time Interest Earned)

อัตราส่วนที่ได้จากการคำนวณ ๓ ข้อแรก เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถชำระหนี้ในระยะสั้นของกิจการ เนื่องจากได้คำนวณจากสินทรัพย์เกินสะพัดซึ่งสามารถจะ

๑ บัญญา คันติยวงศ์, การบัญชีเพื่อการจัดการ, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (พระนคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, ๒๕๑๓), ๒๘ - ๓๓.

เปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว นำมาเปรียบเทียบกับหนี้สินระยะสั้น ๑ ส่วนใน ๓ ข้อหลังเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถชำระหนี้ในระยะยาวของกิจการ อัตราส่วนเหล่านี้จะแสดงให้เห็นว่ากิจการมีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือไม่ ซึ่งนอกจากจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความมั่นคงของกิจการในระยะยาวแล้ว ยังสามารถใช้เป็นเครื่องแนะให้แก่วัยจัดการในการจัดโครงสร้างของเงินทุน (Capital Structure) ให้เหมาะสมอีกด้วย แต่ในธุรกิจประกันภัยซึ่งถือเป็นสถาบันทางการเงินประเภทหนึ่ง การที่บริษัทมีเจ้าหนี้ที่เกิดจากการที่กิจการไปกู้ยืมมาลงทุน หรือมาดำเนินการ บอมนแสดงว่าการดำเนินงานของบริษัทอยู่ในภาวะอันตรายแล้ว ในการวิเคราะห์สภาพคล่องของกิจการหนึ่ง ๆ นั้น เราจะได้คำนวณและวิเคราะห์หลายอัตราประกอบกันไป ทั้งนี้ ก็เพื่อผู้วิเคราะห์จะได้ตีความหมายได้ใกล้เคียงความเป็นจริงยิ่งขึ้น สำหรับตัวอย่างการคำนวณอัตราส่วนต่าง ๆ จะใช้ตัวเลขงบการเงินที่สมมติขึ้นในตารางที่ ๓ และที่ ๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓

งบดุลเปรียบเทียบ

บริษัท

งบดุล ประจำวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕....

<u>สินทรัพย์</u>	<u>๒๕๒๐</u>	<u>๒๕๑๙</u>	<u>๒๕๑๘</u>
<u>สินทรัพย์หมุนเวียน</u>			
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	๓,๐๐๐	๒,๕๐๐	๒,๐๐๐
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	๘,๕๐๐	๘,๐๐๐	๓,๕๐๐
เบี่ยประกันภัยค้ำรับ	๒,๐๐๐	๒,๕๐๐	๒,๐๐๐
เงินค้ำรับเกี่ยวกับการประกันค่อ	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๒,๐๐๐
ลูกหนี้และเงินทกรอง	๕๐๐	๕๐๐	๓๐๐
รายไค่อนค้ำรับ	๑๐๐	๑๐๐	๒๐๐
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	<u>๑๐๐</u>	<u>๑๑๐</u>	<u>๓๐๐</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	๑๑,๕๐๐	๑๑,๑๑๐	๑๐,๓๐๐
<u>เงินลงทุนและเงินใหญ่</u>			
หลักทรัพววางประกัน	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
พันธบัตร	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
หุ้นและหุ้นกู	๒,๓๐๐	๕,๒๐๐	๘,๘๐๐
เงินใหญ่มีคยมีหลักทรัพประกัน	๑,๕๐๐	๑,๓๐๐	๑,๒๐๐
เงินใหญ่อื่น	<u>๓๐๐</u>	<u>๒๐๐</u>	<u>๕๐๐</u>
รวมเงินลงทุนและเงินใหญ่	๑๓,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๑,๐๐๐
สินทรัพย์ประจำห้กค้าเสอุมราคาแลว	<u>๘,๓๐๐</u>	<u>๘,๒๐๐</u>	<u>๘,๕๐๐</u>
สินทรัพย์ทั้งหมด	<u>๒๙,๑๐๐</u>	<u>๒๗,๓๑๐</u>	<u>๒๙,๘๐๐</u>

ตารางที่ ๓
งบดุลเปรียบเทียบ

	<u>๒๕๒๐</u>	<u>๒๕๑๙</u>	<u>๒๕๑๘</u>
<u>หนี้สินและส่วนของเจ้าของ</u>			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินเบิกเกินบัญชี	๕๐๐	๓๐๐	๖๐๐
ค่าสินค้าใหม่ทดแทนค่าจ่าย	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๑๐๐
เงินค้ำจ่ายเกี่ยวกับการประกันต่อ	๑,๐๐๐	๑,๒๐๐	๑,๑๐๐
เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย	๔,๕๐๐	๔,๐๐๐	๓,๕๐๐
เงินประกันต่อไว้ตามสัญญาประกันต่อ	๒,๘๐๐	๒,๕๐๐	๒,๐๐๐
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น ๆ	<u>๓๐๐</u>	<u>๖๐๐</u>	<u>๓๐๐</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	๑๑,๕๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
หนี้สินระยะยาว	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐
ส่วนของเจ้าของ			
ทุนสามมัญ	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
บัญชีกำไรขาดทุน	<u>๕,๑๐๐</u>	<u>๔,๒๑๐</u>	<u>๓,๓๐๐</u>
รวมส่วนของเจ้าของ	<u>๑๕,๑๐๐</u>	<u>๑๔,๒๑๐</u>	<u>๑๓,๓๐๐</u>
รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ	<u><u>๒๘,๑๐๐</u></u>	<u><u>๒๗,๗๑๐</u></u>	<u><u>๒๕,๘๐๐</u></u>

ตารางที่ ๘

บัญชีกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ

บริษัท.....

บัญชีกำไรขาดทุนประจำปีเพียงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕....

	<u>๒๕๒๐</u>	<u>๒๕๑๙</u>	<u>๒๕๑๘</u>
แบบประกันสุทธิ	<u>๑๔,๕๐๐</u>	<u>๑๒,๐๐๐</u>	<u>๑๐,๐๐๐</u>
<u>หัก</u> รายจ่ายในการรับประกัน			
เงินสำรองเพิ่ม(ลด)จากปีก่อน	๕๖๐	๘๐๐	๖๓๐
ค่าสินไหมทดแทน	๖,๓๖๘	๕,๖๕๐	๔,๓๐๐
ค่าจ้างหรือบำเหน็จ	<u>๑,๒๕๖</u>	<u>๑,๐๘๐</u>	<u>๕๐๐</u>
รวมรายจ่ายในการรับประกัน	<u>๘,๐๒๔</u>	<u>๗,๕๓๐</u>	<u>๖,๒๓๐</u>
กำไรหรือขาดทุนจากการรับประกัน	๕,๓๓๖	๔,๔๘๐	๓,๓๓๐
รายได้สุทธิจากการลงทุน	<u>๑,๕๘๔</u>	<u>๑,๓๒๐</u>	<u>๑,๑๐๐</u>
กำไรหรือขาดทุนจากการรับประกัน	<u>๖,๘๒๐</u>	<u>๕,๘๐๐</u>	<u>๔,๔๓๐</u>
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น	๖,๓๖๘	๕,๖๕๐	๔,๓๐๐
ภาษีเงินได้	<u>๓๘</u>	<u>๓๒</u>	<u>๒๖</u>
รวมรายจ่าย	<u>๖,๘๐๖</u>	<u>๕,๖๘๒</u>	<u>๔,๓๒๖</u>
กำไรหรือขาดทุนสุทธิ	<u><u>๑๕๔</u></u>	<u><u>๑๒๘</u></u>	<u><u>๑๐๔</u></u>

๑. อัตราสวนทุนหมุนเวียน คืออัตราสวนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน สินทรัพย์หมุนเวียนนี้ถือว่าเป็นสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายในหนึ่งรอบบัญชีหรือหนึ่งปี ได้แก่เงินสด เงินในธนาคาร หลักทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย ลูกหนี้ รายได้ค้างรับและรายจ่ายจ่ายล่วงหน้า หนี้สินในระยะสั้นหรือหนี้ที่จะต้องชำระหนี้ภายในหนึ่งปีที่จะต้องอาศัยสินทรัพย์ประเภทนี้ไปเปลี่ยนเป็นเงินสดมาชำระ เพราะจะสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วกว่าสินทรัพย์ประเภทอื่น

	<u>๒๕๒๐</u>	<u>๒๕๑๘</u>	<u>๒๕๑๘</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน	๑๑,๕๐๐	๑๑,๑๑๐	๑๐,๓๐๐
หนี้สินหมุนเวียน	๑๑,๕๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
อัตราสวนทุนหมุนเวียน	๑.๐	๑.๐๑	๑.๐๓

หากจะเปรียบเทียบถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของกิจการสามปีย้อนหลัง โดยโดยเฉพาะ อัตราสวนทุนหมุนเวียนก็พอจะสรุปได้ว่า ในปี ๒๕๑๘ กิจการมีความสามารถในการชำระหนี้ในระยะสั้นดีกว่าปี ๒๕๑๘ และ ๒๕๒๐ เพราะมีอัตราสวนสูงกว่า แต่ผู้วิเคราะห์ไม่ควรลงความเห็นดังกล่าวโดยทันที ควรจะพิจารณาถึงส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนควบ เพราะรายการที่ประกอบเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนนั้น สามารถจะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วและซ้ำอีกกัน เป็นต้นว่า ถึงแม้ในบางปีจะมีอัตราสวนทุนหมุนเวียนต่ำ แต่หากวารายการเงินสดและเงินในธนาคารมีเป็นจำนวนมากกว่ารายการลูกหนี้ และรายไคคงรับแล้ว ก็จะทำให้รู้สึกว่าการชำระหนี้สินได้ทันทีจะมีมากกว่าปีอื่น ๆ

การวิเคราะห์รายการที่ประกอบเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน

	<u>๒๕๒๐</u>	<u>๒๕๑๘</u>	<u>๒๕๑๘</u>
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	๒๒.๐๘% ↑	๒๒.๕๐%	๑๘.๘๑%
คำสัญญาใช้เงิน	๓๘.๑๓%	๓๖.๐๐%	๓๓.๘๘%
เบี้ยประกันภัยค่างรับ	๑๗.๓๘%	๒๒.๕๐%	๑๘.๘๑%
เงินค่างรับ เกี่ยวกับการประกันค่อ	๑๓.๐๘%	๑๓.๕๐%	๑๘.๘๑%
ลูกหนี้อื่น ๆ	๘.๓๖%	๕.๕๐%	๗.๗๙%
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>๑๐๐.๐๐%</u>	<u>๑๐๐.๐๐%</u>	<u>๑๐๐.๐๐%</u>

๒. อัตราสวนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแกม คืออัตราสวนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียน โดยเฉพาะรายการที่หมุนเวียนเร็วกับหนี้สินหมุนเวียน สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว (Quick Assets) นี้จะไคแก่สินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมดนอกจากสินค้าคงคลังและค่าใช้จ่ายล่วงหน้า แต่ในธุรกิจ

ประกันภัยเป็นกิจการที่ไม่ขายสินค้าแต่เป็นการขายบริการ ฉะนั้น จึงไม่มีสินค้าคงคลัง แต่ก็จะสามารถทำการวิเคราะห์ได้โดยยึดลูกหนี้ค่าเบี้ยประกันภัยที่เกินกว่าสามสิบวันออก และรายไคคงรับที่คงรับเกินกว่าวันครบกำหนดชำระมาเกินกว่า ๓ เดือน ทั้งสองรายการนี้ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการประเมินราคาไม่ทำการประเมินราคาให้ ทั้งนี้ เพราะ เป็นลูกหนี้ที่ไม่แน่นอนว่ากิจการจะได้รับชำระ สมมติว่าตามตัวอย่าง ค่าเบี้ยประกันภัยรับเกินกว่า ๓๐ วัน ประมาณร้อยละ ๕๐ ของลูกหนี้ค่าเบี้ยประกันภัยทั้งสิ้น และรายไคคงรับที่เกินกว่าวันครบกำหนดชำระมากกว่า ๓ เดือน ประมาณร้อยละ ๒๐ ของรายไคคงรับ รายการที่เปลี่ยนเป็นเงินสดคือ ลูกหนี้และเงินทรงรองอันหมายถึงเงินทรงรองจ่ายสำหรับค่าใช้จ่ายสาขา และเงินที่พวกพนักงานยืมทรงรองสำหรับการออกปฏิบัติงาน ซึ่งจะกลายเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น

	๒๕๒๐	๒๕๑๙	๒๕๑๘
สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว	๙,๙๘๐	๙,๓๓๐	๘,๖๖๐
หนี้สินหมุนเวียน	๑๑,๕๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนถึงเกณฑ์	๐.๘๓	๐.๘๕	๐.๘๓

จากการวิเคราะห์หาค่าหนี้สินหมุนเวียนของธุรกิจประกันวินาศภัยนี้ จะเห็นวารายการที่จะต้องจ่ายเงินสดอย่างแน่นอน คือ เงินเบิกเกินบัญชี รายการค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย เงินค้างจ่ายเกี่ยวกับการประกันต่อ ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น ๆ ส่วนเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย และเงินประกันถือไว้ตามสัญญาประกันอันเป็นเรื่องการเสี่ยงภัยในช่วงปีหน้า ซึ่งจะจ่ายเป็นจำนวนเท่าใดนั้นยังกำหนดไม่ได้ ถ้าจะดูความสามารถในการจ่ายชำระหนี้สินแบบรีบด่วนนั้นก็ จะสามารถดูได้จากสินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว กับหนี้สินหมุนเวียนเร็ว ซึ่งไคหักรายการเงินสำรองหักกลวงออกแล้ว

เงื่อนไขที่ ๑	๒๕๒๐	๒๕๑๙	๒๕๑๘
สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว	๙,๙๘๐	๙,๓๓๐	๘,๖๖๐
หนี้สินหมุนเวียนเร็ว	๘,๒๐๐	๘,๕๐๐	๘,๕๐๐
ความสามารถในการชำระหนี้ทันที	๒.๓๓	๒.๐๓	๑.๙๒

ในการวิเคราะห์ตามอัตราส่วนความสามารถชำระหนี้ไค์ทันที ถ้าจะพิจารณากัน
 อย่างเข้มงวด สินทรัพย์หมุนเวียนเร็วก็ควรจะต้องรายการสินทรัพย์อื่น ๆ ออกทั้งหมด คง
 เหลือแต่เงินสด เงินฝากธนาคาร และหลักทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดไค์ทันที

เงินในไค์ที่ ๒	๒๕๒๐	๒๕๑๕	๒๕๑๔
สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว	๗,๕๐๐	๖,๕๐๐	๕,๕๐๐
หนี้สินหมุนเวียนเร็ว	๘,๒๐๐	๘,๕๐๖	๘,๕๐๐
อัตราส่วนความสามารถชำระหนี้ทันที	๑.๓๘	๑.๘๘	๑.๒๒

๓. ระยะเวลาการเก็บหนี้จากลูกหนี้ เป็นการวิเคราะห์ความสามารถเก็บหนี้จาก
 ลูกหนี้ หากเราสามารถเก็บเงินไค์เร็วก็จะมีเงินสดชำระหนี้ไค์เร็วขึ้น, สำหรับกิจการประกัน
 วินาศภัยแล้ว รายการลูกหนี้ที่สำคัญคือ ลูกหนี้ค่าเบี้ยประกันค่างรับ จะได้รับการประเมินราคา
 ใ้หว่า เป็นสินทรัพย์เฉพาะลูกหนี้ค่าเบี้ยประกันค่างรับไม่เกิน ๓๐ วัน เพราะในการดำเนินงาน
 ความประกันภัย จะเห็นไค์ว่าอัตราค่าใ้จ่ายค่าเงินงาน และอัตราค่าสินไหมทดแทนอยู่ในอัตรา
 สูง ฉะนั้น เพื่อให้บริษัทมีกำไรที่จะสามารถดำเนินกิจการไปไค์ จำเป็นต้องมีการหารายไค์
 จากการลงทุนซึ่งก็จะต้องนำค่าเบี้ยประกันภัยที่ไค์รับไปลงทุนแสวงหาผลประโยชน์เพื่อมีรายไค์
 มาชดเชยค่าใ้จ่าย ฉะนั้น ถ้าบริษัทประกันวินาศภัยทั้งหลายไม่ตระหนักถึงข้อนี้ แข่งกันใ้
 บริการแก่ลูกค้าไค์โดยใ้เครดิตระยะยาวก็จะมีผลกระทบกระเทือนต่อการดำเนินงานของบริษัทไค์

๔. อัตราส่วนของเจ้าของ สามารถแบ่งไค์สามอัตรา และแสดงผลต่างกัน ดังนี้

๔.๑ อัตราส่วนระหว่างหนี้สินทั้งหมดต่อสินทรัพย์ทั้งหมด เป็นอัตราส่วนที่แสดง
 ความ มีหนี้สินต่อสินทรัพย์ของกิจการ เป็นการวิเคราะห์หาหากกิจการของล้มเลิกไปแล้ว จะ
 มีสินทรัพย์เพียงพอกับการใช้หนี้ทั้งหมดหรือไม่

	๒๕๒๐	๒๕๑๕	๒๕๑๔
สินทรัพย์ทั้งหมด	๒๘,๑๐๐	๒๗,๗๑๐	๒๕,๘๐๐
หนี้สินทั้งหมด	๑๘,๐๖๐	๑๓,๕๐๐	๑๒,๕๐๐
อัตราส่วน	๒.๐๗	๒.๐๕	๒.๐๖

48.1% 48.7% 48.8%

กน/ทอ

๔.๒ อัตราร้อยระหว่างส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่ากิจการดำเนินตามหลักเกณฑ์ Trading on Equity มากน้อยเพียงใด คือ หากกิจการใช้ทุนเพียงเล็กน้อยหรือมีส่วนเจ้าของน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์ที่มีอยู่ทั้งหมด แสดงว่ากิจการยอมเสี่ยงภัยมาก ถ้ากิจการมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากเกินไปก็แสดงว่ามีไถ่พยายามใช้เงินทุนที่เหลือให้เป็นประโยชน์เพียงพอ สำหรับธุรกิจประกันวินาศภัยแล้ว เรื่องเงินกองทุนซึ่งประกอบด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมดนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่บริษัทประกันวินาศภัยทั้งหลายต้องคำนึงไว้ให้ครบตามกำหนดในกฎหมาย

กน/๑๑

๔.๓ อัตราร้อยระหว่างส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด เป็นการเทียบแหล่งที่มาของเงินทุนระหว่างเงินทุนที่เป็นหนี้กับทุนของกิจการ ที่จะแสดงให้เห็นถึงการเสี่ยงภัยของกิจการ หากกิจการมีหนี้สินมากก็จะยอมเสี่ยงภัยกับการล้มมาก

สำหรับธุรกิจประกันวินาศภัย การจะเทียบแหล่งที่มาของเงินทุนที่เป็นหนี้กับทุนของกิจการ จะต้องคักหนี้สินของผู้เอาประกัน เงินสำรองการเสี่ยงภัย และหนี้สินการประกันค้อออก พิจารณาเฉพาะหนี้สินที่กิจการนำมาเพื่อการค้าดำเนินงานนำมาเปรียบเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น ถ้าปรากฏว่าหนี้สินที่กิจการนำมาเป็นสัดส่วนให้เห็นว่า การดำเนินงานของกิจการยอมอยู่ในภาวะของการเสี่ยงภัย ทั้งนี้ เนื่องจากธุรกิจประกันวินาศภัยเปรียบเสมือนสถาบันทางการเงินสถาบันหนึ่ง

๕. อัตราร้อยประกอบแหล่งที่มาของเงินทุน เป็นการคำนวณเพื่อแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมขอ ๔.๓ โดยแสดงเป็นเปอร์เซ็นต์

	๒๕๒๐	๒๕๑๙	๒๕๑๘
หนี้สินหมุนเวียน	๓๙.๕๒%	๓๙.๓๐%	๓๘.๓๖%
หนี้สินระยะยาว	๘.๕๙%	๙.๐๒%	๙.๖๙%
ส่วนของผู้ถือหุ้น	๕๑.๘๙%	๕๑.๒๘%	๕๑.๙๕%
	<u>๑๐๐.๐๐</u>	<u>๑๐๐.๐๐</u>	<u>๑๐๐.๐๐</u>

๖. อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิกับดอกเบี้ยจ่าย เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ดอกเบี้ยโดยเฉพาะ โดยคู่อัตราส่วนจะแสดงว่ากำไรใดเป็นกำไรของดอกเบี้ยจ่าย กำไรสุทธิควรเป็นกำไรก่อนหักภาษีเงินได้และดอกเบี้ยจ่าย กำไรสุทธิดังกล่าวนี้หากมีจำนวนต่ำกว่าหรือเท่ากับดอกเบี้ยจ่ายแล้ว ก็จะต้องพิจารณาหาเงินลงทุนโดยการกู้ยืมมา ซึ่งหมายความว่า บริษัทประกันวินาศภัยนั้นฐานะทางการเงินไม่มั่นคง การวิเคราะห์อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิกับดอกเบี้ยจ่ายนี้ ถ้าจะให้โดยลึกลับแท้จริง ควรปรับปรุงรายการที่ไม่ได้รับเงินสดและใบโคจ่ายเงินสดออก เพื่อให้ได้กำไรสุทธิที่เป็นการหมุนเวียนของเงินสดอย่างแท้จริง

	๒๕๒๐	๒๕๑๙	๒๕๑๘
กำไรสุทธิ	๒๘๒	๒๓๐	๑๙๐
ดอกเบี้ยจ่าย	๕๐	๓๐	๒๐
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อดอกเบี้ยจ่าย	๕.๘๔	๗.๖๗	๙.๕๐

๗. อัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการหากำไร

ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของกิจการหนึ่ง ๆ จะต้องพิจารณาถึงสมรรถภาพในการหากำไร และความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการทั้งสองอย่างประกอบกันเสมอ เพราะอาจเป็นไปได้ว่า กิจการมีความสามารถในการชำระหนี้ไม่ดี อาจมีความสามารถในการหากำไรได้ดี กิจการนั้นก็จะมีอนาคตรุ่งเรือง แล้วความสามารถในการชำระหนี้ก็จะตามมากภายหลัง ในทางตรงข้ามหากกิจการมีความสามารถในการชำระหนี้ดีมาก แต่การดำเนินงานประสบการขาดทุนอยู่เสมอฐานะการเงินก็ย่อมจะไม่มั่นคงเท่าไรนัก ซึ่งในการพิจารณาฐานะทางการเงินของกิจการหนึ่ง ๆ การที่จะให้น้ำหนักสมรรถภาพในการหากำไรมากหรือน้อยกว่าความสามารถในการชำระหนี้มากน้อยเพียงใด ก็แล้วแต่นโยบายการให้เครดิตของสถาบันทางการเงินผู้ให้เครดิต ผู้ลงทุนแต่ละราย หรือสำหรับชื่อเสียงของบริษัทเอง แต่ต้องพิจารณาควบคู่กันไปเสมอ

การวัดความสามารถในการหากำไรโดยการวิเคราะห์จากตัวเลขที่ปรากฏในงบ

การเงินจะกระทำได้โดยการคำนวณหาผลตอบแทน (Rate of Return) สำหรับ
 ผู้ลงทุนภายนอกก็จะใช้อัตราผลตอบแทนจากเงินทุน (Rate of Return on Capital)
 เป็นเครื่องวัดความสามารถในการหากำไรของกิจการที่ตนจะลงทุน ซึ่งอาจคำนวณได้
 เป็นเงินปันผลต่อมูลค่าหุ้น หรือกำไรสุทธิต่อมูลค่าหุ้น (Earning Yield) แต่สำ-
 หรับการจัดการภายในการวัดความสามารถในการหากำไร จะพุ่งเล็งถึงอัตราผลตอบแทน
 จากเงินทุนที่กิจการได้ลงไปจริง ๆ ซึ่งจะต่างจากอัตราส่วนที่คำนวณโดยผู้ลงทุน
 ภายนอก เพราะอาจเป็นไปได้ว่า เงินทุนของกิจการจะไม่เท่ากับผลรวมของมูลค่า
 หุ้นทั้งหมด เนื่องจากมูลค่าหุ้นอาจขึ้นลงไปจากราคาที่ตราไว้ตามสภาวะของตลาดหุ้น
 ได้

อัตราผลตอบแทนจากเงินทุนของกิจการนี้จะเป็นเครื่องวัดประสิทธิภาพของ
 ฝ่ายจัดการในระดับสูงได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นระดับที่มีความรับผิดชอบทั้งค่าใช้จ่าย
 และการหารายได้ ต่างกับฝ่ายจัดการในระดับต่ำที่รับผิดชอบเฉพาะค่าใช้จ่ายหรือราย
 ได้แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งควรจะใช้งบประมาณหรือมาตรฐานเป็นเครื่องวัดวัด
 ประสิทธิภาพสำคัญของการใช้อัตราผลตอบแทนจากเงินทุนนี้ ก็เพื่อจะวัดว่ากิจการได้
 ไร เงินทุนและสินทรัพย์ ของกิจการได้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด

สูตรอัตราผลตอบแทนจากเงินทุน คือ

$$R = \frac{P}{S} \times \frac{S}{I}$$

R = อัตราผลตอบแทน

P = กำไรสุทธิ

S = ยอดขาย ก่อเป็นประกันสุทธิ

I = เงินลงทุน หรือสินทรัพย์ที่ใช้ในการหารายได้ทั้งหมด

จากสูตรนี้สามารถแบ่งอัตราผลตอบแทนได้เป็นกำไรสุทธิจากยอดขาย (Profit

Margin = $\frac{P}{S}$)

และอัตราการหมุนเวียนของเงินลงทุนหรือสินทรัพย์ (Investment

or Assets turnover RATE = $\frac{S}{I}$)

$$R = \frac{P}{I}$$

$$\frac{NP}{Sales} \times \frac{Sales}{TA} = \frac{NP}{TA}$$

↓
Profit Margin → Turnover TA

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากข้อมูลในตารางที่ ๓ และ ๔ จะคำนวณอัตราผลตอบแทนของเงินทุนได้ดังนี้

	๒๕๒๐	๒๕๑๕	๒๕๑๔
สินทรัพย์รวม	๒๕,๑๐๐	๒๗,๓๑๐	๒๕,๘๐๐
ค่าเบี่ยงประกันสุทธิ	๑๔,๘๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	๒๕๒	๒๓๐	๑๘๐
อัตราส่วนของกำไรต่อยอดขาย	๐.๖๘%	๐.๘๕%	๐.๘%
การหมุนเวียนของสินทรัพย์	๐.๘๕	๐.๘๓	๐.๓๕
อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์รวม	๐.๘๕%	๐.๘๓%	๐.๓๕%

จากการคำนวณข้างต้น จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกำไรต่อยอดขายกับการหมุนเวียนของสินทรัพย์เป็นปฏิภาคต่อกัน กล่าวคือ หากจะให้อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์รวมเท่ากันแล้ว ปีที่มีอัตราส่วนกำไรต่อยอดขายสูงจะต้องมีการหมุนเวียนของสินทรัพย์ต่ำ และปีที่มีอัตราส่วนของกำไรต่อยอดขายต่ำ จะต้องมีการหมุนเวียนของสินทรัพย์สูง ซึ่งถ้าหากกิจการต้องการจะเพิ่มอัตราผลตอบแทนให้สูงขึ้นแล้ว จะต้องพยายามดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. เพิ่มกำไร ซึ่งธุรกิจประกันภัยการจะเพิ่มกำไรได้นั้น คือพยายามลดต้นทุนของค่าใช้จ่ายดำเนินงานซึ่งสูงถึงร้อยละ ๕๑ ของเบี่ยงประกันสุทธิลง ส่วนการจะเพิ่มในราคาสินค้าคือ การเพิ่มในอัตราเบี่ยงประกันเป็นเรื่องที่บริษัทจะทำโดยผลการไม่ได้ เพราะอัตราเบี่ยงประกันภัยของธุรกิจประกันวินาศภัยใช้ในอัตราเดียวกันเท่าที่สำนักงานประกันภัยได้กำหนดขึ้น ซึ่งถ้าหากบริษัทจำเป็นต้องเพิ่มอัตราเบี่ยงประกันแล้ว บริษัทประกันภัยทั้งหลายก็จะต้องทำการวิเคราะห์ออกมาโดยรวมมือนอกกับสมาคมประกันวินาศภัย ที่มีคณะกรรมการสำหรับการประกันภัยแต่ละประเภทนั้น โดยวิเคราะห์และเสนอให้สำนักงานประกันภัยได้เห็นถึงอัตราค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของกิจการทั้งค่านาคาสินใหม่ทดแทน และอัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานว่าเป็นอย่างไร และอัตราเบี่ยงประกันภัยที่ไต่รับมาไม่สามารถชดเชยได้พอเพียง

↑ NP/FA : NP/FA - 3/FA

๒. เพิ่มการหมุนเวียนของสินทรัพย์ให้สูงขึ้น โดยการทำให้ยอดขายสูง
ขึ้น หรือลดสินทรัพย์ที่ไม่จำเป็นออก หรือทำสองอย่างพร้อมกัน

๓. เพิ่มกำไรและเพิ่มการหมุนเวียนของสินทรัพย์ให้สูงขึ้นพร้อม ๆ กันทั้ง
สองอย่าง

การที่จะเลือกปฏิบัติในข้อไหนนั้น ก็ต้องแล้วแต่สภาพของธุรกิจประกันภัย
ในขณะนั้น เนื่องจากค่าเบี้ยประกันภัยที่บริษัทรับเข้ามาจะถูกใช้ไปในการสำรองเพื่อ
การเสี่ยงภัย ค่าสินไหมทดแทน และค่าใช้จ่ายดำเนินงานจนหมดสิ้น ฉะนั้น กำ-
ไรของธุรกิจประกันภัยจะเกิดขึ้นได้ก็จากรายได้ของการลงทุน ซึ่งจากสถิติในราย
งานธุรกิจประกันภัยมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ ๘.๖ หรือประมาณร้อยละ
๑๑.๓ ของค่าเบี้ยประกันสุทธิ

	๒๕๒๑	๒๕๒๑
ค่าเบี้ยประกันสุทธิ	๑๐๐	๑๐๐
หัก สำรองการเสี่ยงภัยเพิ่มลดจากปีก่อน	๖	๑๖
ค่าสินไหมทดแทน	๔๓	๔๓
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	๕๑	๕๑
กำไรหรือขาดทุนก่อนรวมรายได้จากการลงทุน	(-๔)	(-๑๔)
รายได้จากการลงทุน	๑๑	๑๑
กำไรหรือ (ขาดทุน) สุทธิ	๗	(-๓)

จากตัวอย่างข้างต้นจะแสดงให้เห็นว่าในปี ๒๕๒๑ ถ้าอัตราส่วนของค่าใช้จ่าย
ต่าง ๆ ยังคงเดิม และการลงทุนของธุรกิจยังไปในแนวทางเดิม ธุรกิจประกัน
วินาศภัยจะแสดงส่วนขาดทุนสุทธิในอัตราประมาณร้อยละ ๓ ของเบี้ยประกันสุทธิ ทั้งนี้
เพราะเหตุว่าสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ที่ยังมีผลบังคับอยู่จะเพิ่มจากอัตรารอย
ละ ๔๐ เป็นร้อยละ ๕๐ แต่ถึงแม้ว่าจะให้มีการหักค่าใช้จ่ายล่วงหน้าได้เป็นเวลา ๓
ปี พอปี ๒๕๒๔ ถ้าธุรกิจประกันวินาศภัยไม่สามารถเพิ่มอัตราค่าเบี้ยประกันภัย ลด

อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานหรือเพิ่มรายได้จากการลงทุนได้แล้ว บริษัทประกันวินาศภัยทั้งหลายก็ต้องยอมประนีประนอมกับการขาดทุนในอัตราร้อยละ ๓ ของเบี้ยประกันสุทธิ

จากการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนของเงินทุนนี้ ในการพิจารณาหายอดกำไรสุทธิ และยอดเงินลงทุนหรือสินทรัพย์รวมนั้น จะใช้ตัวเลขใดที่เหมาะสมก็อาจจะพิจารณาได้ดังนี้

*ยอดกำไรสุทธิ ที่จะนำมาคำนวณอัตราผลตอบแทนนั้น ควรจะให้สัมพันธ์กับยอดเงินลงทุนและวัตถุประสงค์ในการให้อัตรารวมตอบแทน ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

๑. ถ้าจะให้อัตรารวมตอบแทนเพื่อวัตถุประสงค์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของฝ่ายจัดการทั่วไปแล้ว ยอดกำไรสุทธิควรเป็นยอดกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ ซึ่งจะได้อัตรากำไรสุทธิจากการดำเนินงาน สำหรับดอกเบี้ยรับหากว่าได้รวมยอดหลักทรัพย์ต่าง ๆ ในยอดสินทรัพย์รวม ก็ควรจะรวมดอกเบี้ยรับนั้นไปในกำไรสุทธิด้วย

๒. ถ้าให้อัตรารวมตอบแทนเพื่อวัตถุประสงค์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของฝ่ายจัดการในระดับหัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าหน่วย รายการรายได้หรือรายจ่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำควรจะปรับปรุ้งกับยอดกำไรสุทธิก่อนที่จะนำมาคำนวณอัตราผลตอบแทน

๓. ถ้าเป็นการคำนวณอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนเฉพาะส่วนของเจ้าของ ควรเป็นกำไรสุทธิหลังหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้แล้ว

Walter L. Bruke and E. Bryan Smyth, Accounting for

Management, Law Book (Australia : [N.P.], 1966), p.170.

อนึ่ง ยอดกำไรสุทธิทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นการคำนวณเพื่อวัตถุประสงค์ใดจะ
ไร ยอดกำไรสุทธิหลังหักค่าเสื่อมราคาแล้วทั้งนั้น ถึงแม้ว่าโดยทั่วไปยอดกำไรควรจะ
แสดงให้เห็นเฉพาะส่วนที่ฝ่ายจัดการมีอำนาจหน้าที่ที่จะควบคุมได้ก็ตาม ค่าเสื่อมราคา
เป็นรายการที่ควบคุมไม่ได้ แต่ปัญหาในการพิจารณาเกี่ยวกับรายการประเภทนี้ยุ่งยาก
มากไม่เป็นการประหยัด จึงให้กำไรสุทธิหลังหักค่าเสื่อมราคาแล้วโดยอนุโลม ไม่
ว่ายอดสินทรัพย์รวมที่จะนำมาคำนวณอัตราผลตอบแทนนั้นจะเป็นสินทรัพย์สุทธิหักสำรอง
ค่าเสื่อมราคาหรือไม่ก็ตาม

ยอดเงินลงทุนหรือยอดสินทรัพย์รวม อาจจะใช้ตัวเลขของรายการใดราย
การหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑. ยอดสินทรัพย์รวมซึ่งกิจการมีอยู่ทั้งหมด
๒. ยอดสินทรัพย์รวมเฉพาะสินทรัพย์ที่โรงงานได้จริง ๆ สินทรัพย์มีไว้แต่ยังไม่
ได้ใช้ประโยชน์ เช่น ที่ดินว่างเปล่า หรืออาคารที่อยู่ในระหว่าง
การก่อสร้าง จะไม่นำมารวมในยอดสินทรัพย์เพื่อใช้คำนวณอัตราผล
ตอบแทน
๓. ยอดสินทรัพย์รวมหักสินทรัพย์หมุนเวียน เพราะถือว่าผลได้ไม่ควรจะ
เกิดขึ้นกับสินทรัพย์ที่กิจการมีไว้ชั่วคราว
๔. ยอดรวมของส่วนผู้ถือหุ้นหรือส่วนของเจ้าของ

สำหรับจะเลือกยอดใดเพื่อใช้คำนวณผลตอบแทนนั้น ก็แล้วแต่ผู้คำนวณจะนำ
อัตราผลตอบแทนไปใช้เพื่อประโยชน์ใด อย่างไรก็ตามในการเปรียบเทียบอัตราผล -
ตอบแทนย้อนหลังในอดีต จะต้องใช้ยอดที่ใดมาโดยวิธีเดียวกันตลอด

อนึ่ง สินทรัพย์ที่จะนำมาคำนวณอาจจะเป็นยอดใดโดยยอดหนึ่งดังต่อไปนี้

๑. ยอดสินทรัพย์ในราคาเมื่อซื้อ (Gross Assets)
๒. ยอดสินทรัพย์สุทธิ หรือราคาเมื่อซื้อหักด้วยสำรองค่าเสื่อมราคา
(Net Assets)
๓. ยอดสินทรัพย์ตามราคาทดแทน (Replacement Value)

Total Capital 100

๔. ยอดสินทรัพย์ทั้งหมดหักด้วยหนี้สินหมุนเวียน

ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของกิจการหนึ่ง ๆ นอกจากจะวิเคราะห์สภาพคล่อง และความสามารถในการหากำไรแล้ว การวิเคราะห์งบแสดงที่มาและการใช้เงินทุนนับว่าเป็นการวิเคราะห์อีกอย่างหนึ่ง ที่ทั้งฝ่ายจัดการและบุคคลภายนอกให้ความสนใจไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการวิเคราะห์อื่น ๆ เพราะข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏในงบนั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงการเสี่ยงภัยทางการเงิน และนโยบายการใช้เงินทุนเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามก็ในการจัดทำงบแสดงที่มาและการใช้เงินทุนนั้น รายการเปลี่ยนแปลงของเงินสดจะแสดงเป็นจำนวนรวม ซึ่งหากจะต้องการแสดงรายละเอียดความเคลื่อนไหวของเงินสดอันเป็นรายการที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งด้วยแล้ว ก็ควรจะเพิ่มรายงานอีกชิ้นหนึ่ง คือ งบกระแสเงินสด สรุปแล้วรายงานทางการเงินนั้น ถ้าจะให้สมบูรณ์และเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในกิจการทุกฝ่ายแล้ว ควรจะจัดทำต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. บัญชีกำไรขาดทุน และงบकु
๒. งบแสดงที่มาและการใช้เงินทุน
๓. งบกระแสเงินสด

งบแสดงที่มาและการใช้เงินทุน ^๒

"เงินทุน" ควรจะหมายถึงสินทรัพย์ต่าง ๆ ที่กิจการมีอยู่ สำหรับแหล่งที่-

^๑ Moore. C.L. and Jaedicke, R.K., Managerial Accounting, (South Western [N.P.] , 1967), p. 186.

^๒ ัญญา คันติवरงค, การบัญชีเพื่อการจัดการ, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

มาของเงินทุนตามความหมายนี้จะไ้แก่ส่วนของเจ้าของและหนี้สินทั้งหลายนั้นเอง °
ยังมีผู้ให้ความหมายของ "เงินทุน" แคบลงไปกว่านี้ โดยจะหมายเฉพาะทุนหมุน -
เวียน ซึ่งหมายถึงสินทรัพย์หมุนเวียนเกินกว่าหนี้สินหมุนเวียน หากใช้ความหมาย
เช่นนี้ จะเรียกงบที่จัดทำขึ้นว่า "งบแสดงการเปลี่ยนแปลงของทุนหมุนเวียน"

(Statement of Change in Net Working Capital) วัตถุประสงค์อันสำ-

คัญของการจัดทำงบแสดงที่มาและการใช้เงินทุนก็คือ จะแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มา
ของเงินทุนที่กิจการมีอยู่ และแสดงพฤติกรรมของการใช้เงินทุนที่ได้มานั้นสำหรับหลัก-
เกณฑ์ในการจัดทำก็จะอาศัยการ เปรียบเทียบรายการที่ปรากฏในงบดุลของสองงวด
เพื่อหาจำนวนเปลี่ยนแปลงระหว่างงวด รายการที่ปรากฏในงบจึงเป็น เงินทุนที่ทำได้
จากแหล่งต่าง ๆ และการใช้เงินทุนนั้นระหว่างงวดที่มีการ เปรียบเทียบ แต่ดากิจการ
ประสงค์จะจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการวางแผนการ จัดหา เงินทุนและการใช้ เงินทุน
แล้ว ก็จะต้องประมาณงบดุลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต หรือโดยจัดทำงบดุลประ -
มาณตามที่กิจการหวังว่าจะให้เกิดในอนาคต แล้วนำงบดุลโดยประมาณมาเปรียบเทียบ
กับงบดุลงวดหลังสุด เพื่อคัดเลือกรายการ เปลี่ยนแปลงแล้วจัดทำงบต่อไป

ตัวอย่างงบแสดงที่มาและการใช้เงินทุน

แหล่งที่มาของเงินทุน

จากเงินทุนภายใน :

ขายสินทรัพย์ประจำ

กำไรสุทธิ

Smith, R.L. Management Through Accounting.

(New York: Prentice - Hall, 1962), p. 168.

จากบัญชีหนี้หรือเจ้าของ :

ออกหุ้นเพิ่มหรือลงทุนเพิ่ม

จากการกู้ยืมระยะยาว

ทุนหมุนเวียนจะลดลง

การใส่เงินทุน

โดยการใส่ภายใน :

ซื้อสินทรัพย์ประจำเพิ่ม

ขาดทุนสุทธิ

โดยการลดส่วนของเจ้าของ :

ลดหุ้นหรือเจ้าของเบ็ดไขส่วนตัว

โดยการชำระหนี้ระยะยาว

ทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

จากรายงานที่ปรากฏในงบที่มาและการใส่เงินทุนดังกล่าวข้างต้น จะสะท้อน

ให้เห็นถึงนโยบายทางการเงินของกิจการตามหัวข้อโดยสรุป ดังนี้

๑. การใส่เงินทุน และผลทางการเงินที่จะตามมา
๒. การแก้ไขสถานการณ์ทางการเงินเฉพาะหน้า
๓. การจัดการเงินทุนเพิ่มเติม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕

งบดุลธุรกิจประกันวินาศภัย ๒๕๑๕^๑

<u>สินทรัพย์</u>	<u>ล้านบาท</u>	<u>%</u>	<u>หนี้สินและทุน</u>	<u>ล้านบาท</u>	<u>%</u>
๑. หลักทรัพย์ วางประกัน	๘๒	๕.๘	๑. เงินสำรองเพื่อการ เลี้ยงภัย	๒๓๔	๑๘.๔
๒. พันธบัตร	๒๓	๑.๕	๒. ค่าสินไหมทดแทน ค้างจ่าย	๑๑๒	๘.๘
๓. หนี้และหนี้ สูญ	๑๖๖	๑๑.๓	๓. เงินประกันดีไวตาม สัญญาประกันต่อ	๒๑๓	๑๕.๓
๔. เงินในบัญชี	๑๘๓	๑๓.๖	๔. เงินกู้ยืมและเงิน เบิกเกิน บ/ธ	๔	๐.๓
๕. เงินสดและ เงินฝาก ธนาคาร	๔๗๖	๓๓.๖	๕. รายจ่ายค้างจ่าย		
๖. อสังหา ริมทรัพย์อื่น	๑๒	๐.๘	๕.๑ ค้างจ่ายประกันต่อ	๑๕๘	๑๑.๒
๗. ที่ทำการและ ทรัพย์สิน ดำเนินงาน	๑๒๗	๙.๐	๕.๒ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	๑๑	๐.๘
๘. รายได้ค้างรับ			๖. หนี้สินอื่น ๆ	๑๕๔	๑๐.๘
๘.๑ เบี้ยประกัน ค้างรับ	๑๑๕	๘.๑	๗. เงินกองทุน		
๘.๒ รายได้ก่อน ค้างรับ	๘๖	๖.๑	๗.๑ ทุนชำระแล้ว	๓๒๘	๒๓.๒
๙. สินทรัพย์อื่น	๕๖	๐.๔	๗.๒ ทุนจากสำนักงานใหญ่	๔๖	๓.๓
	<u>๑,๔๑๖</u>	<u>๑๐๐.๐</u>	๗.๓ บ/ธ เคินสะพิศ สำนักงานใหญ่	๕๐	๓.๕
			๗.๔ เงินสำรองจัดสรร จากกำไรสุทธิ	๘๔	๖.๖
			๗.๕ ขาดทุนสะสม	(๓๓)	(๒.๓)
				<u>๑,๔๑๖</u>	<u>๑๐๐.๐</u>

^๑ กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานประกันภัย, รายงานธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๕, ๖๘ - ๗๐

จากตารางที่ ๕ สิ้นทรัพย์ทั้งสิ้นของธุรกิจประกันวินาศภัย ปี ๒๕๑๔ มีประ-
 มาณ ๑,๔๑๖ ล้านบาท โดยมีรายการเงินสดและเงินฝากธนาคารสูงถึงร้อยละ ๓๓.๖
 ของสินทรัพย์รวม ทั้งนี้ เพราะธุรกิจประกันภัยต้องการสภาพคล่องในการจ่ายเงินใหม่
 ทดแทน บริษัทจึงต้องพร้อมเสมอที่จะมีเงินสดไว้จ่ายค่าสินไหมทดแทน เงินลงทุนใน
 หลักทรัพย์ไม่นับรวมเงินฝากประจำจะมีอัตราร้อยละ ๒๕.๘ ซึ่งจะให้รายได้จากการ
 ลงทุนในอัตราร้อยละ ๘.๖ ส่วนทางด้านหนี้สินแสดงให้เห็นส่วนประกอบของเงินทุน
 ว่าเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นหรือเงินกองทุนร้อยละ ๓๔.๓ ของสินทรัพย์รวม ซึ่งในจำนวน
 เงินกองทุนนี้ธุรกิจกำลังมีขาดทุนสะสมอยู่ร้อยละ ๒.๓ ของสินทรัพย์รวม และเป็นร้อย-
 ละ ๖.๘ ของเงินกองทุน ส่วนของหนี้สินจะเห็นได้ว่าอัตรากำกั้มจากบุคคลนอกน้อย
 มาก คิดเป็นร้อยละ ๐.๓ ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่จะแสดงให้เห็นว่าในธุรกิจประกันวินาศ-
 ภัยแหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมบุคคลภายนอกแทบไม่มีเลย การแสดงอัตราส่วนของตาราง
 นี้เพื่อประกอบการวิเคราะห์ทั้งบแสดงที่มาและการใช้เงินทุนของบริษัทประกันวินาศภัย

งบกระแสเงินสด

จากงบแสดงที่มาและการใช้เงินทุน แสดงรายการเปลี่ยนแปลงของเงินสด
 เป็นจำนวนรวมมิได้มีรายละเอียดรายการ การรับ - จ่ายเงินสดซึ่งเป็นรายการที่สำคัญ
 สำหรับธุรกิจประกันวินาศภัยอย่างมาก ทั้งนี้ เพราะบริษัทจำเป็นต้องมีจำนวนเงินสด
 ถือไว้ในมือพอที่จะจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันได้ในทุกขณะ งบกระแสเงิน
 สดนี้จะ เป็นบ่งชี้ที่แท้จริงเพื่อแสดงรายละเอียดถึงแหล่งที่มาของเงินสด และการใช้เงินสด
 ในระหว่างงวดที่กำลังพิจารณา และรายละเอียดเหล่านี้จะเป็นเครื่องอธิบายว่ายอดเงิน
 สดคงเหลือของงวดนั้นได้เพิ่มขึ้นหรือลดลงกว่าต้นงวดเท่าไร เพราะมีการรับและจ่าย
 เงินสดระหว่างงวดอย่างไรบ้าง จากรายละเอียดนี้เอง จะทำให้ผู้คำนวณทราบถึง -
 พฤติการณ์การรับจ่ายเงินสดที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ได้อย่าง
 หนึ่ง บริษัทประกันวินาศภัยบริษัทหนึ่ง อาจดำเนินธุรกิจโดยผลกำไรก็ได้ แต่อาจจะไม่มี
 เงินสดเหลือเลยหรือน้อยเต็มที่ได้ เพราะทั้งนี้ ส่วนใหญ่กลายเป็นลูกหนี้ค้างเป็นประกัน
 ภัยค้างรับ หรือนำไปลงทุนเสียหมดสิ้น นอกจากนี้ จากการทำงบกระแสเงินสดยัง -

แสดงให้เห็นอีกว่ายอดสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นปลายงวดนี้ ได้ใช้เงินสดในจำนวนเท่าใด ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้บุคคลภายนอกไม่ว่าจะทราบได้เลย เพราะจะต้องดูรายละเอียดแต่ละบัญชี งบกระแสเงินสดนี้จะเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายจัดการภายในในการวางแผนระยะสั้น โดยเฉพาะแผนงานเกี่ยวกับการรับ - จ่ายเงินสด ผลต่างระหว่างการรับเงินสดจากแหล่งต่าง ๆ กับการจ่ายเงินสดเพื่อการต่าง ๆ เป็นเครื่องเตือนให้ทราบว่า กิจกรรมจะมีเงินสดขาดมือเมื่อใด และจะต้องหาเงินสดเข้ามาในลักษณะอย่างไรจึงจะสนองความต้องการเงินสดได้ หรือจะใช้เงินสดที่เหลือในระหว่างงวดไปในการลงทุนระยะสั้นหรือระยะยาวแค่ไหน เพื่อปรับสภาพให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างเหมาะสม

ตัวอย่าง การจัดทำงบกระแสเงินสด

เงินสดโคมา :

กองทุนเพิ่ม

จากการกู้ยืม

จากการดำเนินงาน

จากการขายสินทรัพย์ที่ได้รับเป็นเงินสด

เงินสดใช้ไป :

โดยการลงทุน

จ่ายเงินปันผล

ซื้อสินทรัพย์โดยชำระเป็นเงินสด

จ่ายชำระหนี้สิน

ในการดำเนินงาน

สำหรับรายการเงินสดโคมาและใช้ไปจากการดำเนินงาน เป็นรายการที่ได้มาจากบัญชีการค้า กำไรและขาดทุนประจำงวด ปรับกำไรหรือขาดทุนสุทธิด้วยรายการรับ - จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงินออก ทั้งนี้ เพราะกำไรสุทธิประจำงวดจากบัญชีกำไรขาดทุนนั้นมีได้หมายความว่ากิจการมีเงินสดเหลือจากการดำเนินงานเท่านั้นจริง หรือผลจากขาดทุนสุทธิก็ไม่ได้อธิบายความว่ากิจการจะต้องสูญเสียเงินสดไปจำนวนเท่านั้นจริง ทั้งนี้

เนื่องจากว่าในการจัดทำบัญชีกำไรขาดทุนได้จัดทำตามเกณฑ์รับฟังจ่าย (Accrual Basis) และมีรายการที่มีใช้ตัวเงินสดเข้ามาปะปนอยู่ด้วย เช่น รายการค่าเสื่อมราคา

การประเมินฐานะการเงิน

หลังจากที่ได้ทำการวิเคราะห์ฐานะการเงินซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์สภาพคล่อง สมรรถภาพในการหากำไร การวิเคราะห์งบแสดงที่มาและการใช้เงินทุนและงบกระแสเงินสด ซึ่งเป็น การวิเคราะห์เพื่อประโยชน์ของฝ่ายจัดการที่จะใช้สำหรับการวางแผนในการดำเนินงานต่อไปในอนาคตแล้ว การที่จะประเมินฐานะการเงินของบริษัทใดว่ามีฐานะการเงินมั่นคงเพียงไรนั้น จะดูของบริษัทเดียวย่อมเปรียบเทียบไม่ได้ว่าฐานะการเงินของบริษัทของตนเองก็เพียงใด เพราะการดูเฉพาะอัตราส่วนของบริษัทตนเองแต่เพียงอย่างเดียวก็เพียงแต่พอจะทราบได้ว่าฐานะการเงินของบริษัทดีขึ้นหรือเลวลงกว่าปีที่แล้วหรือปีก่อน ๆ หรือไม่เพียงใดเท่านั้น ฉะนั้น หากบริษัทต้องการทราบว่าฐานะการเงินของบริษัทมั่นคงเพียงไร ก็ควรจะได้ทำการเปรียบเทียบกับบริษัทอื่น หรือของธุรกิจโดยส่วนรวม และเปรียบเทียบกับธุรกิจอื่นที่มีลักษณะการดำเนินงานประเภทเดียวกัน ในการเปรียบเทียบกับธุรกิจประเภทอื่นต้องระวังข้อจำกัดของแต่ละประเภทธุรกิจด้วย ข้อจำกัดของธุรกิจประกันวินาศภัยเองก็คือภาระความเสี่ยงภัยที่สามารถจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลากับผู้เอาประกันของบริษัท จึงต้องพร้อมเสมอที่จะจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันได้ทันที

การประเมินฐานะการเงินโดยสำนักงานประกันภัย

จากวิธีการวิเคราะห์และประเมินฐานะการเงินเท่าที่กล่าวมาแล้ว เป็นการวิเคราะห์เพื่อฝ่ายจัดการของบริษัทใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงาน หรือเป็นแนวทางในการบริหารงานต่อไป ซึ่งอยู่ในข้อสมมติทางการบัญชีว่า ธุรกิจจะดำเนินต่อเนื่องกันไป แต่เนื่องจาก ธุรกิจประกันวินาศภัยนี้เป็นธุรกิจเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน จึงจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องคอยควบคุมดูแล โดยมีพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. - ๒๕๑๐ พร้อมทั้งกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ และประกาศต่าง ๆ ของ

กระทรวงพาณิชย์ เพื่อควบคุมดูแลทั้งการดำเนินงาน การลงทุน โดยมีสำนักงานประกันภัยในกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ควบคุมดูแลให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

งบการเงินที่บริษัทได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานรายงานการเงินแล้วนั้น ใ้เฉพาะในการวิเคราะห์จากฝ่ายดำเนินงานของบริษัทเอง แต่สำนักงานประกันภัย จะวิเคราะห์และประเมินฐานะการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยจากรายงานประจำปีของบริษัทจะต้องจัดทำ และเสนอต่อสำนักงานประกันภัยภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีปฏิทินจากรายงานประจำปีสำนักงานประกันภัยจะประเมินฐานะการเงินโดยมีหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้ ทั้งนี้ โดยอยู่ภายใต้ข้อสมมติที่ว่า ถ้าหากบริษัทจำเป็นต้องเลิกกิจการจะมีสินทรัพย์อยู่เป็นจำนวนเท่าใด เพียงพอที่จะชำระหนี้สินหรือไม่

หลักเกณฑ์ในการประเมินฐานะการเงิน

จากงบการเงินที่บริษัทได้จัดทำขึ้น โดยให้ตัวเลขทางการบัญชี และทำออกมาในรูปรายงานมาตรฐานแล้วนำมาจัดทำงบการเงินใหม่ในรูปรายงานประจำปี ซึ่งให้ตัวเลขที่ได้จากการประเมินราคา โดยประกาศของกระทรวงพาณิชย์ในเรื่องการประเมินราคา ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ข้อที่ ๑ ที่สำนักงานประกันภัยจะใช้ในการปรับตัวเลขทางการบัญชี

การประเมินราคา

ในประกาศของกระทรวงพาณิชย์ (กระทรวงเศรษฐกิจเดิม) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินไว้ดังนี้

"ราคาซื้อ" หมายความว่าถึงราคาของบริษัทได้ซื้อทรัพย์สินนั้น ๆ แต่ต้องไม่เกินราคาตลาด ณ สถานที่และในเวลาที่ซื้อ หากมีกรณีสงสัยให้นายทะเบียนดำเนินการประเมินราคาตามราคาที่เขาเห็นว่าจริง

"วันประเมินราคา" หมายความว่าถึงวันสิ้นปีปฏิทินที่ล่วงแล้ว หรือวันที่นายทะเบียนสั่งให้บริษัทส่งรายงานหรือเอกสารใด ๆ เกี่ยวกับฐานะการเงิน และกิจการของบริษัทต่อนายทะเบียน หรือวันที่นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เขาตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัท

การประเมินราคาทรัพย์สิน

ทรัพย์สินที่จะประเมินราคาได้นั้นต้องเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งบริษัทที่กรมสิทธิที่จะเรียกกรองได้ตามกฎหมาย และต้องเป็นทรัพย์สินที่บริษัทได้มาหรือมีอยู่โดยไม่ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือกฎกระทรวง เงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดหรือประกาศที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย ๒๕๑๐ ให้ประเมินราคาคงต่อไป

๑. พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือพันธบัตรธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนาการ (ธนาคารโลก) ให้ประเมินราคาตามราคาตราไว้แต่ต้องไม่เกินราคาซื้อ

๒. หุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือของบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้ประเมินราคาตามราคาซื้อแต่ต้องไม่เกินราคาตลาดในวันประเมินราคา

๓. เงินใหญ่ที่มีธนาคารพาณิชย์เป็นมูลค่าประกัน หรือมีหลักทรัพย์เป็นประกัน หรือเงินใหญ่แกพนักงานของบริษัทโดยมีมูลค่าประกัน ให้ประเมินราคาตามจำนวนเงินต้นที่ค้างชำระอยู่จริง

๔. เงินฝากไว้ที่ธนาคาร ให้ประเมินราคาตามจำนวนเงินฝากที่มีอยู่จริงหักด้วยจำนวนหนี้สินที่มีอยู่กับธนาคารนั้น

๕. เงินสดและตราสาร

๕.๑ เงินสดที่เก็บไว้ที่สำนักงานของบริษัท ให้ประเมินราคาตามราคาตราไว้วัน

๕.๒ เงินตราต่างประเทศ ให้ประเมินราคาแลกเปลี่ยนเป็นเงินไทยตามอัตราเฉลี่ยของอัตราซื้อของธนาคารในวันประเมินราคา

๕.๓ ตัวเงินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งออกโดยธนาคารหรือมีธนาคารรับรองและธนาคารหรือเจ้าไปรษณีย์ ให้ประเมินราคาตามจำนวนเงินที่ระบุไว้วันนั้น หากตัวเงินนั้นระบุจำนวนเงินเป็นเงินตราต่างประเทศ ให้หน้าความในข้อ ๕.๒

มาไต่บังคับไคยอนุโลม

๖. คอกเบียหรือเงินปันผลค้างรับ ให้ประเมินราคาเฉพาะตามจำนวนที่ค้างรับอยู่จริง ซึ่งไม่เกิน ๓ เดือน นับแต่วันที่ถึงกำหนดชำระ

๗. อสังหาริมทรัพย์

๗.๑ ที่ดิน ให้ประเมินราคาตามราคาซื้อ แต่ต้องไม่เกินราคาประเมินของกรมที่ดินครั้งสุดท้าย

๗.๒ อสังหาริมทรัพย์อื่น ให้ประเมินราคาตามราคาซื้อหรือราคาที่ได้มาโดยถือเกณฑ์ดังนี้

๗.๒.๑ อสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่บนที่ดินของบริษัท ให้หักค่าสิทธิหรือและค่าเสื่อมราคาในอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราตามประมวลรัษฎากรครั้งสุดท้าย แต่ทั้งนี้ราคาคงเหลือนั้นต้องไม่เกินราคาตลาดในวันประเมินราคา

๗.๒.๒ อสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่บนที่ดินของบุคคลอื่น ซึ่งบริษัทยังมีกรรมสิทธิ์อยู่ ให้หักค่าสิทธิหรือและค่าเสื่อมราคาในอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราตามประมวลรัษฎากรครั้งสุดท้าย หรือหักราคาตามส่วนเฉลี่ยของระยะเวลาของหนังสือสัญญาเช่าที่ดินนั้นแล้วแต่อัตราใดจะสูงกว่า แต่ทั้งนี้ ราคาคงเหลือต้องไม่เกินราคาตลาดในวันประเมินราคา

๘. อสังหาริมทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทที่มีราคาขึ้นลงไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ บาท ให้ประเมินราคาตามราคาซื้อ หักด้วยค่าสิทธิหรือและค่าเสื่อมราคาในอัตราตามประมวลรัษฎากรครั้งสุดท้าย แต่ต้องไม่เกินราคาตลาดในวันประเมินราคา

ทรัพย์สินตามวรรคแรกจะประเมินราคารวมกันได้ไม่เกินร้อยละ ๕ ของราคาสินทรัพย์ของบริษัทตามรายงานประจำปีแสดงฐานะการเงินและกิจการของบริษัทครั้งสุดท้าย

๙. เบี้ยประกันภัยค้างรับ ให้ประเมินราคาเฉพาะจำนวนที่ค้างรับอยู่จริง ซึ่งไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ถึงกำหนดชำระ หักด้วยจำนวนบำเหน็จที่พึงชำระแก่ตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทหรือนายหน้าประกันวินาศภัย

๑๐. เงินค่ารับตามหนังสือสัญญาประกันต่อบริษัทที่ประกอบธุรกิจประ-
กันภัย ให้ประเมินราคาตามจำนวนที่ค่างรับอยู่จริง

๑๑. เงินประกันที่บริษัทใควางไวคตามหนังสือสัญญาประกันต่อ ให้ประเมิน
ราคาตามจำนวนที่ใควางไวอยู่จริง

๑๒. เงินภาษีที่ใคชำระล่วงหน้าหรือชำระเกินตามประมวลรัษฎากร ให้
ประเมินราคาตามจำนวนที่ใคชำระล่วงหน้าหรือชำระเกินไปจริง หักด้วยจำนวนภาษี
ที่คาคว่าจะต้องชำระ

๑๓. เงินค่าเช่าสำนักงานบริษัทที่ใคชำระล่วงหน้าตามหนังสือสัญญาเช่า
ให้ประเมินราคาตามจำนวนที่ใคชำระล่วงหน้าจริง

การประเมินราคานี้สิน

บรรคานี้สินทั้งปวงของบริษัทที่ถึงกำหนดชำระหรือพึงต้องชำระ หรือคาค
ว่าจะต้องชำระ เงินสำรองที่ต้องจัดสรรไว้ ตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.
๒๕๑๐ หรือเงินสำรองหนี้สินอื่น ให้ประเมินราคาเต็มตามจำนวนนั้น

ในการประเมินราคาทรัพย์สินหรือหนี้สินนี้ ถ้ามีเหตุผลอันสมควรจะเชื่อได้
ว่า การประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทไม่ถูกต้องหรือครบถ้วนบริบูรณ์ตาม
ที่เป็นจริง ใคนายทะเบียนสั่งใคบริษัทแก้ไขโดยไม่ชักช้า และใคบริษัทปฏิบัติตามคำ-
สั่งนั้นใคถูกต้องและครบถ้วนบริบูรณ์ ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด แต่ก่า-
หนดระยะเวลาไม่ต้องไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่บริษัทได้รับทราบคำสั่งนั้นจากนาย
ทะเบียน

จากกฎเกณฑ์ของการประเมินราคา จะพิจารณาได้ดังนี้

๑. การประเมินราคาสินทรัพย์ จะกำหนดโดยถือเอาราคาค่าสุดเป็นเกณฑ์
ไม่ว่าราคานั้นจะเป็นราคาซื้อ ราคาตลาดหลักทรัพย์ ราคารถาไว้ หรือราคาที่กำหนด
โดยหน่วยราชการก็ตาม สินทรัพย์ประเภทดังกล่าวได้แก่ การประเมินราคาทรัพย์สิน
สินในข้อที่ ๑, ๒, ๓ และข้อ ๔ ซึ่งเท่ากับเป็นการใช้หลักการบัญชีเกี่ยวกับหลักความ

ระมัดระวัง (Conservatism) ที่ยอมรับการขาดทุนทันที แต่จะยังไม่ยอมรับรายได้ จนกว่าจะได้เป็นเงินสด

๒. การประเมินราคาของดอกเบี้ยหรือเงินปันผลค้างรับตามประกาศการประเมินราคาข้อที่ ๒ ให้ประเมินราคาตามจำนวนที่ค้างรับอยู่จริง ซึ่งไม่เกิน ๓ เดือน นับแต่วันที่ถึงกำหนดชำระ

ตัวอย่าง บริษัทซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินซึ่งจ่ายดอกเบี้ยปีละ ๒ ครั้ง สมมติวันที่ ๓๐ กันยายน และ ๓๐ มีนาคม โดยสมมติว่า ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม บริษัทยังไม่ได้รับดอกเบี้ยตั๋วสัญญาใช้เงินจากบริษัทเงินทุนซึ่งจะต้องชำระดอกเบี้ยงวด ๓๐ กันยายน ดอกเบี้ยที่บริษัทจะได้รับคืองวดละ ๖,๐๐๐ บาท

ตามหลักเกณฑ์ที่รับฟังจ่าย ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม บริษัทจะต้องตั้งดอกเบี้ยค้างรับเป็นจำนวน

- ๑. ค้างรับของงวดชำระ ๓๐ กันยายน เป็นจำนวนเงิน ๖,๐๐๐
 - ๒. ค้างรับของงวด ๑ ต.ค. - ๓๑ ธ.ค. ๓ เดือน
- เป็นจำนวนเงิน ๓,๐๐๐
- รวมจำนวนดอกเบี้ยค้างรับทั้งสิ้น ๙,๐๐๐

แต่จากการใช้หลักเกณฑ์การประเมินราคา สำนักงานประกันภัยจะประเมินรายการดอกเบี้ยค้างรับให้เพียง ๖,๐๐๐ บาท ไม่ประเมิน ๓,๐๐๐ บาท ซึ่งตามหลักเกณฑ์จะเป็นการขัดกับหลักเกณฑ์การบันทึกบัญชีในภาคผนวก ค. ที่สำนักงานประกันภัยให้บริษัทใช้หลักวิธีบันทึกบัญชีโดยเกณฑ์ที่รับฟังจ่าย

๓. การประเมินราคาคงเหลือและทรัพย์สินของประกาศนี้ไม่เป็นไปในทางเดียวกัน ตามหลักการประเมินราคาคงเหลือคือเอาหนี้สินทั้งสิ้นที่บริษัทมีภาระผูกพันที่ต้องจ่ายหรือฟังต้องชำระ ตามจำนวนทั้งสิ้นที่บันทึกไว้ แต่ในขณะที่สินทรัพย์บางอย่างที่เกิดขึ้นโดยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับหนี้สินถูกจำกัดการประเมินราคา โดยจะประเมินให้เพียงบางส่วน ตัวอย่างเช่น ในการตั้งเบี้ยประกันค้างรับซึ่งต้องมีค่านายหน้าค้างจ่ายเกิดขึ้นสัมพันธ์กันด้วย สมมติว่า บริษัทต้องตั้งลูกหนี้ค้างรับค่าเบี้ยประกันทั้งสิ้น ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

โดยมีอัตราค่านายหน้าร้อยละ ๑๕

	สินทรัพย์	หนี้สิน	สินทรัพย์สุทธิ
เบี้ยประกันค่างรับใน ๓๐ วัน	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๘๕๐,๐๐๐
เบี้ยประกันค่างรับเกินกว่า ๓๐ วัน	<u>๑,๐๐๐,๐๐๐</u>	<u>๑๕๐,๐๐๐</u>	<u>๘๕๐,๐๐๐</u>
	<u>๒,๐๐๐,๐๐๐</u>	<u>๓๐๐,๐๐๐</u>	<u>๑,๗๐๐,๐๐๐</u>

ตามหลักเกณฑ์ที่รับฟังจ่าย บริษัทบันทึกบัญชีดังนี้ ลูกหนี้ค่างเบี้ยประกันภัย ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ค่านายหน้าค่างจ่ายค่างหนี้สิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท แต่ในการประเมินราคาทรัพย์สินตามประกาศฯ จะประเมินราคาเบี้ยประกันภัยค่างรับให้แคชวาระระยะที่ค่างไม่เกิน ๓๐ วัน หักค่างค่านายหน้าที่ต้องจ่าย ตามตัวอย่างจะเหลือค่างเบี้ยประกันค่างรับที่ประเมินราคาเพียง ๘๕๐,๐๐๐ บาท ตามยอดสินทรัพย์สุทธิ และประเมินหนี้สินค่านายหน้าค่างจ่ายอีก ๑๕๐,๐๐๐ บาท ตามจำนวนค่านายหน้าค่างจ่ายของเบี้ยประกันค่างรับที่เกิน ๓๐ วัน ในขณะที่เบี้ยประกันค่างรับที่เกิน ๓๐ วัน จะไม่ได้รับการประเมินราคา

๔. ในการสำรวจเพื่อการเสี่ยงภัยสำหรับกรมธรรม์เพียงมีผลบังคับอยู่บริษัทได้สำรวจตามเบี้ยประกันภัยเต็มทั้งจำนวน ซึ่งได้รวมเบี้ยประกันภัยค่างรับที่เกินกว่า ๓๐ วันด้วย ซึ่งในการประเมินราคานั้นหนี้สินจากเงินสำรวจเพื่อการเสี่ยงภัยซึ่งได้รับการประเมินเต็มจำนวน แต่เบี้ยประกันภัยค่างรับจะได้รับการประเมินราคาสำหรับค่างเบี้ยประกันค่างรับที่ไม่เกิน ๓๐ วันเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม การพิจารณาทั้ง ๔ ข้อนี้นี้เป็นเพียงข้อสังเกตเพื่อให้เห็นวาทฎกฏเกณฑ์เกี่ยวกับการประเมินราคานั้นใช้กฎเกณฑ์เรื่องความระมัดระวัง (Conservatism) เกินควรหรือไม่ ซึ่งอาจจะนำไปสู่ความผิดพลาดในการประเมินฐานะอันแท้จริงของบริษัท ทั้งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับการใจคุดลยพินิจของผู้ทำหน้าที่ประเมินฐานะการเงินของบริษัท

นอกจากหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประเมินราคาแล้ว ยังมีหลักเกณฑ์ประกอบอื่น ๆ ที่เป็นส่วนประกอบของการประเมินฐานะการเงิน คือ กฎกระทรวงเกี่ยวกับการลงทุนในกฎกระทรวงเกี่ยวกับการลงทุนนี้ได้กล่าวแล้วในบทที่ ๓ ว่าบริษัทจะลงทุนในสินทรัพย์และหลักทรัพย์อะไรก็ตาม และในอัตราร้อยละเท่าไรนั้น ถ้าบริษัทลงทุนผิดประเภท-

หรือเกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง สิ้นทรัพย์ลงทุนเหล่านั้นจะไม่เข้าข่ายเป็น
สิ้นทรัพย์ที่จะได้รับการประเมินราคาตามที่กล่าวข้างตน

สรุปหลักเกณฑ์ในการประเมินฐานะการเงินบริษัทประกันวินาศภัย มีดังนี้

๑. สิ้นทรัพย์ลงทุนจะต้องเป็นไปตามกฎกระทรวงเกี่ยวกับการลงทุนนับ

ที่ ๖

๒. ตัวเลขในทางบัญชีเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินจะได้รับการประเมินราคา
ก่อนที่จะทำการประเมินฐานะการเงิน ซึ่งการประเมินราคาเป็นไปตามประกาศ
เรื่องการประเมินราคาของกระทรวงเศรษฐกิจ

วิธีการประเมินฐานะการเงิน

ก่อนจะกล่าวถึงขั้นตอนเกี่ยวกับการประเมินฐานะการเงินโดยสำนักงานประกัน
ภัย จะได้อธิบายถึงการวัดฐานะของบริษัทประกันวินาศภัยก่อนว่า สำนักงานประกัน
ภัยหลักเกณฑ์ใดในการวัดฐานะของบริษัทประกันวินาศภัย

การวัดฐานะของบริษัทประกันวินาศภัยนั้น สำนักงานประกันภัยได้วางหลัก
เกณฑ์ไว้ดังนี้คือ

๑. ต้องมีทรัพย์สินเกินกว่าหนี้สิน อย่างน้อยเท่ากับเงินกองทุนตามที่กฎ-
หมายกำหนดไว้ในมาตรา ๑๘ ของพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ ว่า
"บริษัทต้องดำรงไว้ซึ่งกองทุนตามประเภทของการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยดังต่อไปนี้

(๑) ไม่น้อยกว่าสองล้านห้าแสนบาท สำหรับการประกอบธุรกิจประกัน
วินาศภัยทางทะเลและการขนส่ง

(๒) ไม่น้อยกว่าสามล้านห้าแสนบาทสำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศ-
ภัยประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภท โดยไม่รวมการประกอบธุรกิจประกัน -
วินาศภัยตาม (๑)

(๓) ไม่น้อยกว่าสามล้านห้าแสนบาทสำหรับการประกอบธุรกิจประ-

กันวินาศภัยประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภท โดยรวมทั้งการประกอบธุรกิจ ประกันวินาศภัยตาม (๑) ด้วย"

๒. การวัดสภาพคล่องและสมรรถภาพในการหากำไร ในการวัดสภาพคล่องคู่อัตราส่วนของสินทรัพย์ต่าง ๆ ว่าเปลี่ยนเป็นเงินสดใตงายพอที่จะจ่ายชำระหนี้สินของบริษัท ซึ่งเจ้าหน้าที่สำคัญคือผู้เอาประกันภัย ในการวัดสมรรถภาพในการหากำไร คู่อัตราผลตอบแทนของเงินทุนว่าเป็นไปในอัตราเท่าไร

๓. หลักทรัพย์ที่ตกลงวางประกันไว้กับนายทะเบียน ซึ่งจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๑๓ (พ.ร.บ. ประกันวินาศภัย ๒๕๑๐) ว่า "บริษัทต้องมีหลักทรัพย์ของบริษัทวางไว้กับนายทะเบียนเป็นหลักทรัพย์ประกันมีมูลค่าดังต่อไปนี้

(๑) หนึ่งล้านบาท สำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยทางทะเล และการขนส่ง

(๒) หนึ่งล้านสองแสนห้าหมื่นบาท สำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือหลายประเภท โดยไม่รวมการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตาม (๑)

(๓) หนึ่งล้านห้าแสนบาท สำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือหลายประเภท รวมทั้งการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตาม (๑) ด้วย

หลักทรัพย์ของบริษัทที่ตกลงวางไว้กับนายทะเบียนจะเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือทรัพย์สินอย่างอื่น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ก็ได้

๔. ในกรณีที่บริษัทสาขาบริษัทประกันวินาศภัยในต่างประเทศ ซึ่งต้องชำระทรัพย์สินไว้ในประเทศไทยตามจำนวน ทุนคิด วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา จำนวนทรัพย์สินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินกองทุนที่บริษัทต้องชำระตามมาตรา ๑๕ (มาตรา ๘ วรรค ๓ พ.ร.บ. ประกันวินาศภัย ๒๕๑๐)

เมื่อสำนักงานประกันภัยไควางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการวัดฐานะการเงินแล้ว ก็จะต้องถึงวิธีการประเมินฐานะการเงิน ซึ่งในการประเมินฐานะการเงินนี้ สำนักงานประกันภัย จะต้องทำหน้าที่ควบคุมบริษัทประกันวินาศภัยอยู่ตลอดเวลา นั้น มิได้ทำการประเมินฐานะการเงินจากรายงานประจำปีเพียงครั้งเดียว แต่ในช่วงระหว่างปีก็จะทำการประเมินฐานะการเงินอยู่ตลอดเวลา หน่วยงานที่รับหน้าที่ในการประเมินฐานะการเงินของบริษัทประกันภัยคือฝ่ายวิเคราะห์และตรวจสอบ ซึ่งหน้าที่งานของฝ่ายวิเคราะห์และตรวจสอบมีดังนี้

๑. วิเคราะห์ฐานะความมั่นคงของบริษัทประกันวินาศภัยและบริษัทประกันชีวิต ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ เพื่อเสนอแนะต่อนายทะเบียนประกันภัยและเป็นแนวทางแก่ผู้ตรวจสอบกิจการประกันภัย ในการตรวจสอบ ปัจจุบันได้วิเคราะห์ต่อเนื่องตลอดปี โดยอาศัยรายงานประจำปีและติดตามด้วยรายงานประจำเดือน เพื่อจะได้ทราบความเคลื่อนไหวของบริษัทประกันภัยทุกขณะ และสามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันเวลาที่

๒. กำกับการค้าเงินงานของบริษัท ได้แก่การรับประกัน การลงทุนและค่าใช้จ่าย เพื่อที่แนะนำให้บริษัทประกันภัยแก้ไขหรือปรับปรุงให้เหมาะสมและรับกับนโยบายของทางราชการ เป็นการส่งเสริมให้บริษัทเจริญเติบโตตามสภาพเศรษฐกิจที่ควรจะเป็น โดยอาศัยผลการวิเคราะห์ ซึ่งออกมาในรูปอัตราค่าสินไหม อัตราค่าใช้จ่าย อัตราผลตอบแทนของการลงทุน เป็นหลัก ซึ่งขณะนี้ต้องจัดทำขึ้นเป็นส่วนรวมและรายบริษัท โดยเฉพาะในส่วนของการลงทุนถือได้ว่าธุรกิจประกันภัยเป็นสถาบันระดมทุนสถาบันหนึ่ง ซึ่งสามารถกำหนดมาตรการให้สอดคล้องกับนโยบายการคลังของรัฐ

๓. กำหนดแก้ไข มาตรการต่าง ๆ เพื่อให้การสนับสนุนการจักเก็บภาษีของรัฐจากธุรกิจประกันภัยได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย อันได้แก่การประกันต่อและการบันทึกทางการเงิน การส่งเงินออกนอกราชอาณาจักรในรูปต่าง ๆ เช่น ค่าเบี้ยประกันต่อ ค่าสินไหมและค่าใช้จ่าย เป็นต้น

๔. การติดตามและวิเคราะห์การดำเนินงานของนายหน้านิติบุคคล รวมถึง การจ่ายค่าตอบแทนแก่นายหน้าของบริษัทประกันภัย เพื่อให้เป็นไปตามอัตราที่กฎหมาย กำหนด และการปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องตามหลักการ (Broker's Function)

ขั้นตอนของการประเมินฐานะการเงิน

๑. การวิเคราะห์ฐานะการเงิน

ก. วิเคราะห์ฐานะการเงินจากรายงานประจำเดือน บริษัทต้องจัด ส่งบททดลองประจำเดือน ในแบบฟอร์มที่กำหนด และรายการบัญชีในงบทดลอง ต้อง เป็นตัวเลขในปัจจุบัน คือต้องใช้หลักเกณฑ์การตั้งค่าง (Accrual Basis) คิดเงิน สำรองเพื่อการเสียภัย ทั้งเงินสำรองสำหรับกรมธรรม์ที่ยังมีผลบังคับอยู่ ณ สิ้นเดือน นั้นตามวิธีที่กำหนดคลังคิกกล่าวไว้ในบทที่ ๔ และตั้งสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน ซึ่ง จากงบทดลองประจำเดือนนี้ฝ่ายวิเคราะห์และตรวจสอบก็จะทำการวิเคราะห์ฐานะการเงิน ของบริษัทให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์ฐานะการเงินดังกล่าว โดยเน้นหนัก เรื่องเงินกองทุน

ข. วิเคราะห์ฐานะการเงินจากรายงานประจำปี เมื่อได้รับรายงาน ประจำปีฝ่ายตรวจสอบและวิเคราะห์จะทำการดังนี้

๑. ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเลขในรายงานประจำปี ว่าตัวเลขต่าง ๆ บวก ลบ ถูกต้อง ใช้หลักการประเมินราคาตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ และตัวเลขในรายงานสามารถตรวจสอบความถูกต้องซึ่งกันและกันได้

๒. ถ้าตรวจสอบรายการแล้วตัวเลขยังมีผิดอยู่ก็จะเรียกเจ้าหน้าที่ของบริษัทมาชี้แจงและแก้ไข

๓. เมื่อได้รายงานประจำปีที่มีตัวเลขถูกต้อง ก็จะทำกรารายงานการตรวจสอบและรวบรวมเก็บไว้กับรายงานการตรวจสอบประจำเดือน

๔. เจ้าหน้าที่สำนักงานประกันภัยจะไปทำการตรวจสอบรายการบัญชีต่าง ๆ ตามรายงานประจำปีของบริษัท เช่น การตรวจนับเงินสด การตรวจสอบหลักฐานของหลักทรัพย์ต่าง ๆ การตรวจสอบค่านเบี้ยประกันค่างรับ เป็นต้น

๕. ทำการประเมินราคาตามประกาศเรื่องการประเมินราคา และกฎกระทรวงเรื่องการลงทุน

๖. ทำการวิเคราะห์ฐานะการเงินของบริษัทตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ การวิเคราะห์การเงินที่วางไว้ และทำรายงาน ในกรณีที่บริษัทประกันวินาศภัยเป็น บริษัทที่ส่งรายงานตัวเลขถูกต้องตลอดมา ฝ่ายตรวจสอบจะทำการวิเคราะห์ฐานะการเงินของบริษัทจากรายงานที่ส่งมาโดยไม่ตองกระทำการในข้อ ๔

๒. การประเมินฐานะการเงิน

นอกจากการวิเคราะห์ฐานะการเงินก็จะนำมาทำการประเมินฐานะการเงินของบริษัทว่าเป็นอย่างไร ต้องมีข้อแก้ไขอย่างไรหรือไม่

ก. ในกรณีที่บริษัทดำเนินการขาดทุนก็จะดูว่าเป็นเพราะเหตุใด เช่น ค่าใช้จ่ายดำเนินงานของบริษัทอยู่ในอัตราสูงมาก ก็จะเสนอแนะให้พิจารณาค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสม

ข. ในกรณีที่พบว่าเงินสดในมือและเงินฝากธนาคารอยู่ในอัตราที่ทำให้สภาพคล่องของบริษัทต่ำ ทำให้เกิดการเรียกร้องราคาสินไหมทดแทนเป็นจำนวนสูงและเกิดการร้องเรียนของผู้อุปประกัน อันจะทำให้บริษัทและธุรกิจประกันภัยเสียหายได้ ก็ทำการแนะนำให้บริษัทเก็บหนี้จากผู้อุปประกันให้ได้ เต็มเม็ดเต็มหน่วยและตามเวลา หรือเปลี่ยนสินทรัพย์ลงทุนมาเป็นเงินสดและสินทรัพย์สภาพคล่อง เช่น ตั๋วสัญญาใช้เงิน

ค. ถ้าพบว่าบริษัทขาดเงินกองทุน ก็จะต้องดูสาเหตุว่าเป็นเพราะอะไร ซึ่งอาจจะเป็นส่วนสาเหตุจาก

๑. ไม่มีสินทรัพย์ลงทุนที่จะได้รับการประเมินราคา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะลงทุนผิดประเภท หรือเกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงเกี่ยวกับการลงทุน

๒. ลูกหนี้ค่าเบี้ยประกันค้างรับเกินกว่า ๓๐ วัน อยู่ในอัตราสูงมาก

๓. คำเนิงานประสการชาคทุนอยางมาก ึ่งนี้ อาจเป็น เพราะมีอัตราคาไซจ่ายสูงทางคานคาไซจ่ายคำเนิงาน หรือคาสินใหม่ทดแทนอยู่ใน อัตราสูง หรือทั้งสองอยางพร้อมกัน ึ่งการที่มีคาสินใหม่ทดแทนในอัตราสูง อาจ จะมีสาเหตุมาจากนโยบายในการรับประกนไม่ค้เท่าค้ควร ทำให้บริษัทไม่มีการกระจายความเสี่ยที่ค้พอ หรือการชาคทุนอาจจะเกิดขึ้นเนื่องจกมีรายไดจกการลงทุน คำ นโยบายการลงทุนของบริษัทอาจไม่ประสผลสำเร็จตามค้ต้องการ

จากสาเหตุทั้งสามซึ่งอาจจะ เกิดพร้อมกันหรือเกิดเพียงสาเหตุเดียวก็ตาม ยอมมีผลกระทบกระเทือนตอเงินกองทุน ทำให้เงินกองทุนชาคไปนั้น ทางแกไขก็อาจ จะตองพิจารณา ดังนี้

๑. ถากการชาคเงินกองทุนมาจากสาเหตุที่ ๑ สำนักงานประกนภัยอาจจะ ให้บริษัทแกไขนโยบายการลงทุนเสี่ยใหม่ และทำการประเมิฐานะการเงินให้ภายหลัง

๒. ถากการชาคเงินกองทุนมาจากสาเหตุที่ ๒ ก็จะทำให้แกคานนโยบายการ เรี่ยเก็บหนี้จากญเอาประกนและให้เรงรคหนี้ค้คองคางเสี่ยใหม่

๓. ถากการชาคเงินกองทุนมาจากสาเหตุที่ ๓ ก็จะทำให้บริษัทพิจารณาโย-
นโยบายการรับประกนเสี่ยใหม่ เพื่อเป็นการลคอัตราคาสินใหม่ทดแทน ความคุมคาไซจ่าย
คานการคำเนิงานให้เข้มงวดขึ้น และวางนโยบายคานการลงทุนให้ค้ผล

๔. ถาเป็นการชาคเงินกองทุนจากหลาย ๆ สาเหตุ และชาคเงินกอง-
ทุนเป็นจำนวนสูง ตองให้บริษัททำการเสนอโครงการมาว่า จะคำเนิการแกไขอยาง
ไร เพื่อให้ค้เงินกองทุนครบถวน

การที่บริษัทบริหารงานไม่เป็นไปตามค้กฎหมาย กฎกระทรวง หรือประกาศ
ต่าง ๆ ของทางราชการ ได้มีบทลงโทษบริษัทเหล่านั้น โดยระบุไว้ในมาตราที่ ๔๓
ของพระราชบัญญัติประกนวินาศภัย ๒๕๑๐ ว่า "รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต
ประกอบธุรกิจประกนวินาศภัย เมื่อปรากฏแล้รัฐมนตรีว่า บริษัท

(๑) มีหนี้สินเกินกวาทรัพย์สิน หรือมีฐานะการเงินไม่มั่นคงอันอาจ
เกิดความเสี่ยหายแกญเอาประกนหรือประชาชน

(๒) ฝ่ายเป็นบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง เจื่อนไซ
ที่รัฐมนตรีกำหนดหรือประกาศที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติ
ตามคำสั่งของอธิบดี นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัติ
นี้ ทั้งนี้ ในเมื่ออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่เอาประกันภัย หรือประชาชน

(๓) หยุคประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยโดยไม่มีเหตุลอันสมควร

(๔) ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหาย
แก่เอาประกันหรือประชาชน

(๕) ประวิงเวลาการจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือประวิงการคืนเบี้ย
ประกันภัยที่ต้องจ่ายหรือคืน โดยไม่มีเหตุลอันสมควรหรือจ่าย หรือคืนไปโดยไม่สุจริต"

กฎหมายได้กำหนดคบทลงโทษไว้เพื่อที่จะไคป้องกันและคุ้มครองเอาประกัน-
ภัยและประชาชน ผู้อาจจะได้รับผลกระทบกระเทือนจากบริษัทประกันวินาศภัยที่ดำเนิน
การทุจริต หรือดำเนินงานไม่อยู่ในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งดำเนินงานที่ประ-
สพกับความล้มเหลว ฉะนั้น สำนักงานประกันภัย ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตาม
กฎหมายจะต้องเป็นผู้พิจารณาถึงว่าในสถานะการณอย่างไรที่ควรจะให้กฎหมาย เพื่อเป็น
ประโยชน์ต่อวงการธุรกิจประกันภัย เอาประกัน ประชาชน ได้เป็นอย่างดี

การติดตามผลของการประเมินฐานะการเงิน

จากการที่สำนักงานประกันภัยได้ทำการประเมินฐานะการเงินแล้วติดตาม
สาเหตุต่าง ๆ และทางสำนักงานได้ให้บริษัทดำเนินการแก้ไข สำนักงานประกันภัย
จะดำเนินการติดตามผล ดังต่อไปนี้

๑. ถ้าเป็นเรื่องไม่ร้ายแรงพอจะแก้ไขได้ และได้แนะแนวทางให้บริษัท
ได้แก้ไขแล้ว สำนักงานประกันภัยก็จะให้บริษัทรายงานถึงผลของการแก้ไข และสำนัก
งานประกันภัยก็จะทำการประเมินฐานะการเงินให้ใหม่ ถ้าฐานะการเงินอยู่ในขั้นปกติ
แล้ว ก็จะดำเนินการสอดส่องดูแลบริษัทนั้นต่อไปอีกสักระยะหนึ่งจากการวิเคราะห์ราย
งานประจำเดือน

๒. ในกรณีที่การแก้ไขต้องไ้ระยะเวลาาน สำนักงานประกันภัยจะดำเนินการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด และให้บริษัทรายงานเป็นระยะ ๆ พร้อมทั้งจะดำเนินการตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา

๓. ในกรณีที่การแก้ไขแล้วไม่เป็นผล ฐานะของบริษัททรุดลงเป็นอย่างมาก สำนักงานประกันภัยอาจต้องเขาไปควบคุมการดำเนินงานเองจนกว่าฐานะการเงินของบริษัทจะดีขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย